

SLUŽBENI GLASNIK GRADA SINJA

Godina XIII

Sinj, 20. veljače 2006.

Broj 2/06.

SADRŽAJ

Gradsko vijeće

1. Odluka o donošenju Prostornog plana uređenja Grada Sinja	1
---	---

OLUKU o donošenju Prostornog plana Grada Sinja

I. GRADSKO VIJEĆE

Na temelju članka 24. Zakona o prostornom uređenju (Narodne novine 30/94, 68/98, 61/00, 32/02 i 100/04), članka 32. Statuta Grada Sinja (Službeni glasnik Grada Sinja br.11/01-pročišćen tekst, 2/05 i 8/05), Programa mjera za unaprijeđenje stanja u prostoru (Službeni glasnik Grada Sinja br. 1/03), suglasnosti Ureda državne uprave u Splitsko Dalmatinskoj županiji, Služba za prostorno uređenje, zaštitu okoliša, graditeljstvo i imovinsko-pravne poslove Klasa: 350-02/05-01/00602 Ur.broj: 2181-05-01-00-06-03, Ministarstva kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Splitu Klasa: 612-02/00-05/243 Ur.broj: 532-04-15/13-05-13, mišljenja Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva Klasa: 350-02/05-01/126 Ur.broj: 535-09-A.B.P./05-02, mišljenja Županijskog zavoda za prostorno uređenje, Split, Klasa: 350-01/05-01/00004 Ur.broj: 2181-01-13-05-3, Gradsko Vijeće Grada Sinja na 8. sjednici održanoj 17. ožujka 2006., donijelo je

ODREDBE ZA PROVOĐENJE

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Donosi se Prostorni plan uređenja Grada Sinja (u nastavku teksta: Prostorni plan).

Prostornim planom se, u skladu sa Strategijom i Programom prostornog uređivanja Republike Hrvatske i Prostornim planom Splitsko dalmatinske županije utvrđuje temeljna organizacija prostora, zaštita prirodnih, kulturnih i povijesnih vrijednosti, korištenje i namjena površina s prijedlogom uvjeta i mjera njihovog uređivanja.

Prostorni plan sadrži i uvjete i smjernice za uređivanje i zaštitu prostora, mjere za unapređivanje i zaštitu okoliša, područja s posebnim i drugim istaknutim obilježjima, te granice građevinskih područja naselja.

Prostornim planom utvrđene su granice područja za koje se izrađuje Generalni urbanistički plan Sinja (u daljem tekstu: GUP Sinja) te urbanistički planovi uređenja izvan područja GUP-a Sinja, granice građevinskih područja Grada Sinja i smjernice za uređivanje prostora izvan građevinskog područja.

Članak 2.

Prostorni plan donosi se za administrativni obuhvat jedinice lokalne samouprave, Grad Sinj, utvrđen Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN 10/97, 124/97, 68/98, 22/99, 117/99, 128/99, 44/00, 129/00, 92/01, 79/02, 83/02) površine 194,27 km², a čini ga četrnaest naselja; Bajagić, Brnaze, Čitluk, Glavice, Gljev, Jasensko, Karakašića, Lučane, Obrovac, Radošić, Sinj, Suhač, Turjadi, Zelovo.

Članak 3.

Prostorni plan sadržan u elaboratu Plana sastoji se od:

- A Tekstualnog dijela u knjizi pod nazivom »Prostorni plan uređenja Grada Sinja»**
  - I Obrazloženje
  - II Odredbe za provođenje
- B Grafičkog dijela koji sadrži kartografske prikaze u mjerilu 1:25000 i 1:5000 to:**
- 0. GRANICE 1:25.000**
- 1. KORIŠTENJE I NAMJENA POVRŠINA 1:25.000**
- 2. INFRASTRUKTURNI SUSTAVI:**
  - 2.1 Promet 1:25.000
  - 2.2 Pošta i telekomunikacije 1:25.000
  - 2.3 Energetski sustav 1:25.000
  - 2.4 Vodnogospodarski sustav
    - korištenje voda 1:25.000
    - 2.5 Vodnogospodarski sustav
      - odvodnja 1:25.000
- 3. UVJETI ZA KORIŠTENJE, UREĐENJE I ZAŠTITU PROSTORA**
  - 3.1 Područja posebnih uvjeta korištenja - prirodna baština i graditeljska baština 1:25.000
  - 3.2. Područja posebnih ograničenja u korištenju - tlo, vode
Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite
- uređenje zemljišta 1:25000
  - 3.3. Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite
- zaštita posebnih vrijednosti i obilježja područja i dijelovi primjene planskih mjera zaštite 1:25.000
- 4. GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA 1:5.000**

Članak 4.

Prostorni plan iz stavka 1. točaka A i B ovoga članka, ovjeren pečatom Gradskega Vijeća Grada Sinja i potpisom predsjednika Gradskega Vijeća Grada Sinja, sastavni je dio ove Odluke.

Sastavni dio Prostornog plana je Konzervatorska podloga Prostornog plana Grada Sinja, Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Splitu, (tekstualni i grafički dio), Split, prosinac 2004., ovjeren pečatom od strane nadležne institucije.

Članak 5.

Provjeda Prostornog plana temelji će se na odredbama za provođenje ove Odluke, kojima se definira namjena i korištenje prostora, načini uređivanja prostora, te zaštita svih vrijednih područja unutar obuhvata. Svi uvjeti, kojima se regulira buduće uređivanje prostora u granicama obuhvata Prostornog plana, sadržani su u tekstualnom i grafičkom dijelu koji predstavljaju cjelinu za tumačenje svih planskih postavki.

1. UVJETI ZA ODREĐIVANJE NAMJENE POVRŠINA

Članak 6.

Određivanje namjene površina temelji se na prikladnosti prostora za pretežne ili karakteristične i isključive namjene kao i na utvrđivanju dinamičnih djelovanja i učinaka funkcija u prostoru (prometni sustavi, sustav središnjih naselja i razvojnih središta, gravitacije, poticaji razvoju i revitalizaciji područja i djelatnosti, općoj zaštiti i uređenju prostora i sl.).

Utvrdjivanje namjene površina, polazi od:

- ~ vrijednosti pojedinih područja (prirodnih i kulturno povijesnih)
- ~ zatečenog stanja korištenja prostora;
- ~ prostorno-funkcionalnih cjelina (gradskog naselja, prigradskih naselja i izdvojenih naseljskih cjelina).

Članak 7.

Za prostor Grada Sinja određeno je slijedeće korištenje i namjena površina:

- I Razvoj i uređenje površina naselja**
    - ~ cjelina izgrađenog i neizgrađenog dijela naselja (mješovita namjena - pretežito stanovanje) - svijetlo žuta;
    - ~ sportsko-rekreacijska namjena (zelena):
      - ~ hipodrom (R2);
      - ~ ostali rekreacijski centri (R3);
      - ~ arheološka zona Čitluk (oznaka);
  - II Razvoj i uređenje površina izvan naselja**
    - ~ planinska gospodarstva (stočarski stanovi) - tamno žuta;
    - ~ gospodarska namjena; pretežito industrijska I1, pretežito servisna I2, farme I3, pretežito poslovna K - svijetlo ljubičasta
    - ~ eksplotacijalna polja - E3
    - ~ sportsko rekreacijska namjena - golf igralište (R1) - tamno zelena
- poljoprivredne površine (smeđe):**
- ~ osobito vrijedno obradivo tlo

- ~ vrijedno obradivo tlo
- ~ ostala obradiva tla

šumske površine:

- ~ zaštitna šuma, zaštitno zelenilo i pejzažne površine - svijetlo zeleno;
- ~ šuma posebne namjene - zeleno;
- ~ ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište - bijelo;

vodene površine-plavo**ostale površine:**

- ~ posebna namjena - tamno ljubičasta
- ~ površine infrastrukturnih sustava (IS)
- ~ groblje (simbol);

Promet (mreža i objekti za razvoj cestovnog i zračnog prometa).

U cilju osiguranja funkcioniranja građevina različitih namjena, osigurane su površine za gradnju i rekonstrukciju prometnih građevina.

Korištenje i namjena površina iz stavka 1. ovog članka prikazana je u grafičkom dijelu elaborata Prostornog plana, kartografski prikaz broj 1. Korištenje i namjena površina u mjerilu 1:25.000.

Članak 8.

Detaljnije razgraničavanje prostora Grada Sinja prema temeljnim obilježjima, namjenama, oblicima korištenja i zaštite, prikazanim u Prostornom planu na kartografskim prikazima u mjerilu 1:25.000 i 1:5.000, određuje se u Generalnom urbanističkom planu Sinja i urbanističkim planovima uređenja.

2. UVJETI ZA UREĐENJE PROSTORA**2.1. Građevine od važnosti za Državu i Županiju****Članak 9.**

Građevine od važnosti za Državu određene su posebnim propisom i Prostornim planom Splitsko dalmatinske županije na području Grada Sinja su:

a) Državne prometne građevine s pripadajućim objektima i uređajima**Cestovne građevine**

- ~ D1 GP Macelj (R.Slov) –Zagreb-Karlovac-Gračac-Knin-Brnaze-Split (D8)
- ~ D56 Islam Latinski (D8)- Smilčić-Benkovac-Skradin-Drnviš-Sinj (D56)
- ~ D60 Brnaze(D1)-Cista Provo-Imotski-GP Vinjani Gornji (R.BiH)
- ~ D 219 – Sinj-Obrovac – Livno (GP Bili Brig)

b) Energetske građevine:

- ~ DV 110 kV HE Peruća-Buško Blato
- ~ DV 110 kV HE Peruća-Sinj
- ~ DV 110 kV Sinj-Meterize
- ~ DV 110 kV Sinj-Đale - planirani
- ~ 2xDV 110 kV spoj TS Kukuzovac na DV SINJ-Đale – planirani
- ~ 2xDV 110 spoj TS Kukuzovac na DV Meterize - Sinj – planirani
- ~ 2xKB 110 kV Sinj-Sinj-istok – planirani

- ~ 2xKB 110 kV KS Brnaze-Sinj-istok – planirani
- ~ TS 110/35 kV Sinj – rekonstrukcija na 110/x kV
- ~ TS 110/x kV SINJ-istok - planirana
- ~ TS 110/x kV Kukuzovac – planirana
- ~ KS 110 kV KS Brnaze – planirana

c) Građevine za transport plina s pripadajućim objektima, uređajima i postrojenjima

- ~ Magistralni plinovod - planirano

d) Vodne građevine**Regulacijske i zaštitne građevine**

- ~ Rijeka Cetina - dužina nasipa 24,21 km

Retencije i akumulacije za obranu od poplava

- ~ Desni lateralni kanal Sinjskog polja
- ~ Gornji lateralni kanal Sinjskog polja

Građevine za melioracijsku odvodnju

- ~ Melioracijski sustav Sinjskog polja uz uvažavanje kriterija biološke raznolikosti:
- ~ glavni odvodni kanal Sinjskog polja u dužini oko 10,20 km s ispusnom ustawom na kraju
- ~ detaljna kanalska mreža
- ~ putna mreža s većim brojem mostova na kanalima

Vodoopskrbni sustav Sinj**e) Proizvodne građevine**

- ~ Sinj-Kukuzovac (slobodna carinska zona)

f) Rudno blago

- ~ tupinolomi, kamenolomi, sadrolomi, područja na kojima se vadi pjesak i šljunčare

g) Športske građevine

- ~ golf Sinj – planirano

h) Građevine na zaštićenom području

- ~ dijelovi prirode predloženi za zaštitu

i) Građevine i kompleksi za potrebe obrane

- ~ Vojarna «Petar Berislavić»
- ~ Vojno skladište i streljište «Kukuzovac

Zone posebne namjene predstavljaju područja od interesa za obranu i uređivati će se u skladu s utvrđenim potrebama i planovima obrane, primjenom posebnih propisa.

Članak 10.

Građevine od važnosti za Županiju na području Grada Sinja su:

a) Prometne građevine s pripadajućim objektima i uređajima**Cestovne građevine****Županijske ceste**

- ~ Ž 6082 Siverić (D33) – Vrlika-Ježević-Bajagić-Otok – Grab D220
- ~ Ž 6122 D219- Gljev
- ~ Ž 6118 Karakašica (D1)-Čitluk-Jasensko
- ~ Ž 6117 Karakašica (D1) - Lučane-D56

Lokalne ceste

- ~ L 67014 Hrvace - Zelovo

- ~ L 67018 Matići - Čitluk
- ~ L 67033 Radošić - L67041
- ~ L 67037 Jasensko - D219
- ~ L 67038 Sinj - D. Glavice - D219
- ~ L 67039 D219 - Troglav
- ~ L 67040 Sinj - Troglav
- ~ L 67041 Sinj - Radošić - Kukuzovac
- ~ L 67042 Mojanka - Vojnić
- Građevine zračnog prometa**
- ~ Zračno pristanište Sinj

b) Energetske građevine

KK 35 Kv Sinji

- ~ Vodoopskrbni sustav Ruda -CS Ruda sadašnje stanje 260 l/sek, konačno stanje 540 l/sek (prelazi u građevine od državnog značaja)

c) Građevine za eksploataciju mineralnih sirovina

d) Vodne građevine

Građevine sustava odvodnje

- ~ Sustavi iznad 10.000 ES-sustav odvodnje otpadnih voda Sinja

Regulacijske i zaštitne građevine:

- ~ regulacijske i zaštitne водне građevine na lokalnim vodotocima (stalnim, bujicama, odvodnim kanalima, retencijama i sl.)
- ~ građevine za obranu od poplava na lokalnim vodama
- ~ građevine za zaštitu od erozije i bujica koje poboljšavaju postojeći režim voda područja Županije (ustave, brane, stepenice, pregrade, kinete, zidovi i sl.)

Članak 11.

Prilikom utvrđivanja trasa planiranih državnih i županijskih cesta potrebno je:

- ~ gradnjom ne zauzimati područja zaštićenih ili evidentiranih spomenika i spomeničkih cjelina i arheoloških zona,
- ~ gradnjom ne zauzimati poljoprivredne površine
- ~ riješiti odvodnju oborinskih voda zbog poroznosti krškog područja i zaštite izvorista pitke vode
- ~ u slučaju prolaska državne/brze ceste kroz naselje oblikovati cestu kao gradsku, što znači obvezno predviđati nogostup odgovarajuće širine, javne rasvjete, oblikovati podzide, cestovne objekte, stepeništa i sl.).
- ~ Širine koridora/minimalnog poprečnog presjeka državnih cesta određene su u grafičkom dijelu elaborata Prostornog plana, kartografski prikaz broj 2.1. Promet u mjerilu 1:25000. Moguća su manja odstupanja od planirane trase koridora radi boljeg prilagodavanja trase ceste terenskim uvjetima. Lokacijska dozvola se utvrđuje na temelju stručne podloge za gradnju nove dionice ili rekonstrukcije postojećih dionica državnih cesta.
- ~ U koridoru ceste je moguća gradnja građevina benzinskih postaja, odmorišta, vidikovaca i sl. koji neće ugrožavati sigurnost odvijanja prometa ni prirodne vrijednosti područja.
- ~ Sve zahvate na terenu koji nastaju gradnjom ili rekonstrukcijom ceste (npr. usjeci i nasipi)

potrebno je sanirati radi očuvanja krajobraza. Usjeke je potrebno izvesti u odgovarajućoj širini i uz primjenu mjera zaštite od odronjavanja kamenja i zemlje po kolniku ceste.

Članak 12.

Prilikom izrade stručne podloge za gradnju građevina od interesa za Državu potrebno je osigurati mjere zaštite okoliša i zaštite prirode.

2.2. Građevinska područja naselja

Članak 13.

Građevinska područja naselja su površine mješovite (prevladavajuće) namjene u kojima prevladava stambena izgradnja (primarna namjena), te svi sadržaji naselja koji prate stanovanje (sekundarna namjena): javni i društveni, gospodarski (proizvodni, poslovni, ugostiteljsko turistički), sportsko-rekreacijski, kao i prometne, zelene površine te komunalni objekti i uređaji.

Građevinska područja iz stavka 1. ovog članka sastoje se od izgrađenog i neizgrađenog dijela a ucrtana su grafičkom dijelu Prostornog plana, kartografski prikaz broj 4. "Građevinska područja naselja" u mjerilu 1:5000.

Zone javnog zelenila i parkova trebaju se čuvati od bilo kakve izgradnje uz uređenje šetnica i odmorišta, uz mogućnost postavljanja spomeničkih obilježja i skulptura.

Članak 14.

U okviru izdvojenih građevinskih područja naselja utvrđenih kao planinska gospodarstva moguća je rekonstrukcija postojećih sklopova u funkciji stanovanja i turizma, poštivajući lokalne tradicije gradnje (stočarski stanovi, poljoprivredna proizvodnja, obrt, turizam).

Planinska gospodarstva prikazana su na kartografskom prikazu br. 1 „Korištenje i namjena površina“ u mj. 1.25000.

Građevine unutar izgrađenog izdvojenog građevinskog područja (planinska gospodarstva) mogu se graditi, rekonstruirati, dograditi i interpolirati u skladu s odredbama za niske građevine u pretežito izgrađenom građevinskom području naselja.

Članak 15.

Formiranje građevne čestice unutar građevinskog područja je obvezno za svaku građevinu, površine i oblika koji omogućava njenо racionalno korištenje, te gradnju sukladno ovim odredbama.

Članak 16.

Na neizgrađenim (planiranim) dijelovima građevinskog područja koje nema definiranu urbanu parcelaciju, nisu komunalno opremljena, niti imaju definiranu i izgrađenu cestovnu mrežu, za gradnju građevina, odnosno privođenje prostora namjeni, obvezno je opremanje zemljišta komunalnom infrastrukturom (prometnice, vodoopskrba, elektroopskrba i odvodnja prema mjesnim prilikama).

Članak 17.

Zemljište za redovnu uporabu izgrađene građevine za koju nije utvrđena građevna čestica čini pojaz zemljišta oko

građevine minimalne širine 1,0 m, odnosno maksimalne širine H/2 visine građevine.

H = visina građevine mjereno od najniže točke konačno uređenog terena uz građevinu do vijenca građevine.

U zemljište za redovnu upotrebu građevine ne mogu biti uključene javno prometne površine.

Članak 18.

Minimalna udaljenost građevnog pravca od regulacijskog pravca iznosi 5,0 m.

Iznimno, udaljenost iz stavka 1. ovog članka može biti i manja u slučaju interpolacije građevine između postojećih građevina u pretežito izgrađenom dijelu građevinskog područja koje su smještene na manjoj udaljenosti na način da se građevni pravac interpolirane građevine uskladi sa građevnim pravcem građevine koji je više udaljen od regulacijske linije.

Prilikom dogradnje izgrađenih građevina, dograđeni dio zadržava postojeći građevni pravac.

Članak 19.

U okućnicama građevnih čestica moguće je uređenje otvorenih bazena s pripadajućim pomoćnim prostorijama (strojarnica, instalacijska etaža i sl.).

Površina otvorenih bazena s pripadajućim pomoćnim prostorijama (strojarnica, instalacijska etaža i sl.) koje se izvode u terenu (podrum) obračunavaju se u koeficijent izgrađenosti građevne čestice.

Bazeni s pripadajućim pomoćnim prostorijama (strojarnica, instalacijska etaža i sl.) moraju biti udaljeni najmanje 3,0 m od granice građevne čestice.

Prostori otvorenih bazena s pripadajućim pomoćnim prostorima (strojarnica, instalacijska etaža i sl.) uračunavaju se u iskoristenost građevne čestice.

Članak 20.

Čestice zemljišta čija veličina i oblik ne omogućavaju izgradnju građevina a koje nemaju direktni pristup sa javne površine tretiraju se kao zelene površine.

Članak 21.

Prilikom gradnje građevine obvezno je očuvanje prirodne konfiguracije terena građevne čestice na način da se iskopi izvode samo radi gradnje podruma i temelja a kosi teren uređuje kaskadno ili ostavlja u prirodnom ili zatečenom nagibu. Visina potpornih zidova ne smije preći 1,5 m.

Izgradnja ograda pojedinačnih građevinskih čestica treba biti sukladna tradicionalnom načinu građenja. Ograde se mogu izvoditi do 1,5 m visine u kombinaciji kamena, betona i metala ili ograde od punog zelenila, također to mogu biti kameni ili žubukani ogradni zidovi. Ograde se do pune visine ne mogu izvoditi isključivo od betona. Nisu dozvoljene montažne ograde od armiranog (prefabriciranog) betona.

Ukoliko se ograda izvodi na medju građevne čestice na kojoj je izведен (ili planiran) potporni zid tada visina potpornog zida može biti maksimalno 2,5 m, a ogradu izvesti u kombinaciji metala sa živicom.

Najmanje 30% površine građevne čestice mora biti uređeni teren.

Između ceste (ulice) i kuće obvezno je uređenje predvrtova.

Teren oko građevine, potporni zidovi, terase i slično moraju se izvesti da se ne promijeni prirodno oticanje vode na štetu susjednog zemljišta i susjednih građevina.

Članak 22.

Izuzetno, ukoliko se u podrumu rješava garažiranje, podrum može imati veću površinu od površine nadzemne građevine i može zauzeti najviše 70% površine građevne čestice samo ako se izvodi kao potpuno ukopani dio građevine.

Podrum može biti smješten na manjoj udaljenosti od granice građevne čestice od one koja je određena Prostornim planom za nadzemni dio građevine, ali ne manje od 1,0 m. U tom slučaju, podrum mora biti izveden ispod razine terena a površina terena nad podrumom izvan površine nadzemne građevine mora biti uredena kao parkiralište, terase i uređene zelene površine (travnjaci, nisko zelenilo, umjetno oblikovani humci, zelene ograde i sl.).

Niske i srednje građevine mogu imati samo jednu podrumsku etažu, a izuzetno se omogućava i dvije podrumске etaže u svrhu garažiranja vozila.

Članak 23.

Ako se građevine izvode s kosim krovom minimalni nagib može iznositi 20° a maksimalni nagib 35° .

Pokrov mora biti kupa kanalica, mediteran ili može biti pokriven kamenim pločama.

Krov svojom dužom stranom mora biti paralelan s izohipsama terena.

Građevine u proizvodnoj zoni (hale i sl.) mogu se izvoditi s krovovima manjeg nagiba od odredbe iz stavka 1. ovog članka. Pokrov se može izvesti od salonita, metalnih ploča i sl.

Omogućava se ugradnja sunčanih kolektora na svim građevinama osim u zaštićenim dijelovima naselja. Sunčani kolektori mogu zauzeti najviše 1/3 ukupne površine krovnih ploha.

Članak 24.

Ako se izvodi istak vijenca krova građevine onda je on armiranobetonski ili kameni s uklesanim žlijebom na kamenim konzolama ukupno s istakom od 30 cm od ravnine pročelnih zidova građevine. Vijenac je moguće izvesti i kao prepust crjepa. U ovom drugom slučaju vijenac je minimalan.

Horizontalni i vertikalni gabarit objekta, oblikovanje fasada i krovista te upotrebljeni građevinski materijal, trebaju biti u skladu s krajolikom i načinom građenja na ovom području.

U starim dijelovima naselja s vrijednim arhitektonskim objektima i sklopovima obavezno je korištenje građevinskih materijala karakterističnih za tu sredinu.

Građevine koje se grade kao dvojne ili u nizu moraju s građevinom uz koju su prislonjeni činiti arhitektonsku cjelinu.

Članak 25.

Stambene građevine mogu se graditi i kao montažne tipske proizvodnje koji zadovoljavaju uvjete propisane ovim odredbama, osim u dijelovima naselja ili sklopovima koji su utvrđeni kao kulturno dobro ili su pod posebnom zaštitom.

Na građevnoj čestici na kojoj je smještena stambena građevina može se smjestiti i poslovna građevina. Poslovna građevina može biti i građevina gotove konstrukcije (montažna) samo ukoliko su zadovoljeni uvjeti o građevinskoj (bruto) površini građevine i koeficijent izgrađenosti građevne čestice.

Kiosci i pokretnе naprave na javnim površinama razmještaju se prema Planu rasporeda postavljanja montažnih objekata Grada Sinja.

Članak 26.

Na građevnim česticama je potrebito urediti prostor za kratkotrajno odlaganje kućnog otpada. Mjesto za odlaganje treba biti lako pristupačno s javne prometne površine i treba biti zaklonjeno od izravnoga pogleda s ulice.

Članak 27.

Građevine na građevnim česticama, koje se jednim dijelom naslanjuju na bujice, gradit će se u skladu s vodoprivrednim uvjetima tj. na udaljenosti koja će omogućiti uredenje korita vodotoka i izvedbu inundacije potrebite za najveći protok vode, odnosno na udaljenosti koja će omogućiti pravilan pristup vodotoku.

Zabranjuje se podizanje ograda i potpornih zidova, odnosno izvođenje drugih radova koji bi mogli smanjiti propusnu moć korita, onemogućiti čišćenje i održavanje ili ga ugroziti na neki drugi način. Za bilo kakve intervencije ili zahvate na i u blizini čestica „javnog dobra vode“ koje mogu poremetiti vodni režim, mora se dobiti suglasnost nadležnog tijela.

Članak 28.

U građevinskom području naselja mogu se graditi niske i srednje građevine.

Niska građevina u smislu ovih odredbi je građevina stambene ili stambeno poslovne namjene najveće razvijene bruto površine 400 m^2 i ne više od dvije stambene jedinice. Na građevnoj čestici, uz nisku građevinu mogu se graditi pomoćne građevine.

Srednja građevina je građevina stambene ili stambeno poslovne namjene sa najviše četiri stambene jedinice.

Višestambena građevina je građevina stambene ili stambeno poslovne namjene sa više od četiri stambene jedinice.

Članak 29.

Višestambene građevine se mogu graditi samo na području obuhvata Generalnog urbanističkog plana Sinja.

Članak 30.

U slučaju kada se neposredno primjenjuju ove odredbe veličina građevne čestice, intenzitet izgradenosti građevne čestice za gradnju ili rekonstrukciju niske, srednje i višestambene građevine određuje se prema načinu izgradnje kako slijedi:

NAČIN IZGRADNJE	Građevna čestica za gradnju niske, srednje i visoke građevine		
	Najmanja i najveća povr. (m ²)	Min. širina (m) grad. čest.	Max. koef. izgraden. kig
<i>Izgrađeni dio naselja</i>			
<i>Građevina</i>			
Niska	Samostojeća	300-800	0,4
	Dvojna	280-600	0,4
	Skupna	160-400	0,5
Srednja	Samostojeća	400-1000	0,4
	Dvojna	350-800	0,4
Višestambena	Samostojeća	800-1500	0,3
<i>Neizgrađeni dio naselja</i>			
<i>Građevina</i>			
Niska	Samostojeće	500-1000	16,0
	Dvojna	400-600	13,0
	Skupna	300-500	10,0
Srednja	Samostojeća	600-1000	16,0
	Dvojna	400-1000	13,0
Višestambena	Samostojeća	1000-2000	25,0

Koefficijent iskorištenosti (k_{is}) za gradnju niske građevine može biti najviše 1,0, koefficijent iskorištenosti (k_{is}) za gradnju srednje građevine može biti najviše 1,2 a za gradnju višestambene građevine može biti najviše 1,5.

U okviru obuhvata Generalnog urbanističkog plana Sinja mogu se dozvoliti neznatna odstupanja u odnosu na veličine građevinskih čestica, koefficijente izgradenosti i koefficijente iskorištenosti postojećih građevina.

Članak 31.

U građevinskom području naselja niske i srednje građevine mogu se graditi na udaljenosti od najmanje 3,0 m od susjedne međe a višestambene građevine na udaljenosti od najmanje H/2 od susjedne međe.

Izuzetno, udaljenost iz prethodnog stavka može biti i manja u izgradenom dijelu građevinskog područja, ali ne manja od 1,0 m uz uvjet da udaljenost između građevina iznosi minimalno 6,0 m.

Na isti način, kao u prethodnom stavku, moraju biti udaljene od granice susjedne građevne čestice i građevne čestice dvojnih ili skupnih građevina sa svoje jedne ili dvije slobodne strane.

Udaljenost od javno prometne površine je određena u članku 18. ovih odredbi.

Članak 32.

Niske stambene i stambeno poslovne građevine mogu se graditi do maksimalne visine $Po+P+1+Pk$ (podrum, prizemlje, kat i potkrovле), odnosno maksimalne visine 8,5 m mjereno od najniže točke uređenog terena uz građevinu do vijenca građevine.

Niska građevina ne može biti manja od 50 m^2 brutto razvijene površine. Najviše 30% građevinske (brutto) površine niske građevine može biti poslovne namjene.

Srednje građevine mogu se graditi do maksimalne visine $Po+P+2+Pk$ (podrum, prizemlje, dva kata i potkrovje), odnosno do maksimalne visine 11,5 m mjereno od najniže točke uređenog terena uz građevinu do vijenca građevine.

Najviše 30 % BRP niske građevine može biti poslovne namjene.

Višestambene građevine mogu se graditi do maksimalne visine $Po+P+4+K$ (podrum, prizemlje, četiri kata i krov), odnosno do maksimalne visine 16,0 m mjereno od najniže točke uređenog terena uz građevinu do vijenca građevine.

Višestambene građevine mogu se graditi samo u okviru obuhvata Generalnog urbanističkog plana Sinja.

Visina građevine mora zadovoljiti oba uvjeta; maksimalnu katnost i broj etaža.

Podrum – podzemni dio građevine kod koje je razlika između gornjeg ruba stropne konstrukcije podruma i najniže točke konačno uređenog terena uz građevinu najviše 1,0 m.

Potkrovje – dio građevine ispod krovne konstrukcije, a iznad stropne konstrukcije posljednje etaže građevine; potkrovje mora biti oblikovano kosim krovom. Dozvoljena visina nadzida je 150 cm mjereno od nivoa poda potkrovne etaže.

Članak 33.

Iznimno, moguća je rekonstrukcija ili zamjena postojećih građevina u postojećem gabaritu iako nije zadovoljen uvjet udaljenosti od granica građevnih čestica i susjedne građevine.

Povećanje visine takve građevine mora zadovoljiti uvjete udaljenosti od granice građevne čestice i susjedne građevine.

Najmanja moguća građevinska čestica može sačinjavati i samu osnovu starog objekta za potrebe rekonstrukcije i zamjene ali uz arhitektonsku ispravnost takve izgradnje.

Članak 34.

Na građevnoj čestici može se graditi samo jedna glavna stambena ili stambeno poslovna građevina i pomoćne građevine kao garaže, spremišta, sušare, ljetne kuhinje, radne prostorije, bazići i sl., koje funkcionalno služe stambenoj građevini i zajedno predstavljaju jednu stambeno-gospodarsku cjelinu. Pomoćne građevine mogu se graditi:

- ~ u gabaritu osnovne građevine;
- ~ kao samostalne građevine na građevnoj čestici.

Pomoćne građevine mogu imati najveću visinu podrum, prizemlje i krov, odnosno najviše 3,0 m mjereno od najniže točke konačno uređenog terena uz građevinu do vijenca građevine i najveću površinu od 50 m² ako se grade kao zasebne građevine na građevnoj čestici. Mogu se smjestiti na udaljenosti od najmanje 3,0 m od granice građevne čestice i ne mogu se postavljati između glavne građevine i javno prometne površine, osim garaže.

Garaže se u pravilu grade u gabaritu stambene građevine. Izuzetno, u slučaju kosog terena, garaža se može graditi i na granici čestice prema javno prometnoj površini na udaljenosti od najmanje 3,0 m od ruba kolnika ukoliko se takvom izgradnjom ne ugrožava sigurnost prometa i ne presijecaju važni prometni tokovi, ali ne prema državnoj cesti.

Na kosim terenima kod izvedbe garaže na građevnoj čestici koja je na nižoj koti od prometnice, prostor ispod garaže (u nasipu) može se koristiti kao pomoćni prostor (spremišta i sl.). U tom slučaju dopuštena je najveća visina pomoćnog prostora do 3,0 m mjereno od najniže kote uređenog terena uz građevinu.

Površina pomoćne građevine uračunava se u koeficijent izgradjenosti građevne čestice.

Izuzetno, ukoliko se uz niske i srednje građevine grade sušare, njihova maksimalna visina vijenca može iznositi 5,0 m od najniže točke uređenog terena uz istu.

Sakupljanje otpadnih voda, dok se ne izgradi sustav odvodnje, vršit će se putem nepropusnih septičkih jama koje se ne mogu graditi na udaljenosti manjoj od

3,0 m od susjedne građevinske čestice i izvan zaštitnog pojasa prometnica.

Članak 35.

Na građevnoj čestici uz pojedinačne stambene objekte, izvan obuhvata GUP-a Sinja, mogu se graditi i gospodarski objekti za vlastite potrebe (pčelinjaci, kokošnjaci, staje i sl.) uz ispunjavanje sanitarno tehničkih i drugih uvjeta reguliranih posebnim propisima uz zadovoljavanje slijedećih kapaciteta i udaljenosti:

Goveda i konji	Krmače	Ovce i koze	Perad	Udaljenost od susjedne građevne čestice
6-19	6-19	15-50	50-500	50 m

Visina gospodarskih objekata ne može biti veća od visine prizemlja.

Gospodarske građevine za vlastite potrebe kapaciteta manjeg od navedenog u prethodnom stavku, moraju biti udaljeni najmanje 10,0 m od granice susjedne građevne čestice i 20,0 m od susjedne građevine.

Gospodarske građevine za osobne potrebe grade se u skladu s odredbama „Odluke o komunalnom redu“ Grada Sinja.

Gospodarske građevine za osobne potrebe ne mogu se graditi u dijelovima naselja koji su utvrđeni kao kulturno dobro (povijesna jezgra Sinja) ili su pod posebnom zaštitom.

Članak 36.

Kada se na građevnoj čestici uz pojedinačne stambene objekte grade i gospodarski objekti za vlastite potrebe minimalna veličina građevne čestice iznosi 1.500 m², maksimalna izgrađenost iznosi 0,4.

2.3. Građnja izvan granica građevinskog područja

Članak 37.

Građevine koje se mogu ili moraju graditi izvan građevinskog područja kao što su:

- ~ stambene i gospodarske građevine u funkciji revitalizacije poljoprivredne proizvodnje i turizma
- ~ pojedinačni gospodarski objekt poljoprivrednih proizvođača i poljske kućice
- ~ gospodarske građevine -farme –poljodjelske i stočarske
- ~ odmorišta, vidikovci, lovački domovi, planinarske kućice i sl.
- ~ groblja
- ~ eksploatacija mineralnih sirovina
- ~ građevine infrastrukture (prometne, energetske, komunalne i dr.).
- ~ građevine posebne namjene

Građenje izvan građevinskog područja mora biti uklopljeno u krajobraz tako da se:

- ~ očuva kakvoća i cjelovitost poljodjelskoga zemljišta i šuma,
- ~ očuva prirodni prostor pogodan za rekreaciju, a gospodarska namjena usmjeri na predjele koji nisu pogodni za rekreaciju,
- ~ očuvaju kvalitetni i vrijedni vidici, osigura što veća površina građevne čestice, a što manja površina građevnih cjelina, osigura infrastrukturu, te sukladno posebnim propisima riješi odvodnju, pročišćavanje otpadnih voda i zbrinjavanje otpada.

Članak 38.

Pod stambenim i gospodarskim građevinama koje za vlastite potrebe u funkciji revitalizacije poljoprivredne proizvodnje i turizma grade poljoprivrednici koji imaju registriranu djelatnost.

Sukladno namjeni prostora i njegovoj osjetljivosti, građevine iz stavka 1. ovog članka mogu se graditi samo na površinama na kojima se djelatnost obavlja tj. na površinama označenim kao „ostala obradiva tla“ i „ostalo poljoprivredno i šumsko zemljište“ koje su prikazane na kartografskom prikazu br. 1 „Korištenje i namjena površina“ u mj. 1:25000.

Građevine iz stavka 1. ovog članka moraju se graditi izvan:

- ~ zaštićenih spomeničkih cjelina
- ~ zaštićenih prirodnih predjela
- ~ osobito vrijednog poljoprivrednog tla
- ~ koridora prometnica

Minimalna površina zemljišta za gradnju građevina iz stavka 1. ovog članka iznosi 5000 m².

Zemljište za gradnju građevina iz stavka 1. treba imati pristup, vodu za natapanje riješeno prema lokalnim prilikama i električnu energiju.

Stambena i gospodarska građevina za vlastite potrebe može imati visinu (Po+ P+1) podrum, prizemlje, jedan kat i krov,

odnosno maksimalno 7,0 m od najniže točke uređenog terena uz građevinu do vijenca građevine, a maksimalna tlocrtna površina građevine može iznositi najviše 100 m².

Minimalna udaljenost građevine iz ovog članka od susjedne mede iznosi H/2.

Za potrebe obavljanja ove djelatnosti može se izgraditi samo jedan stambeni objekt. Stambeni objekti zasebno, ne mogu se izgrađivati.

Članak 39.

Pojedinačni gospodarski objekti poljoprivrednih proizvođača bez mogućnosti stanovanja mogu se graditi kao zasebne građevine najveće tlocrte bruto površine do 100 m² i najveće visine podrum, prizemlje i krov (Po+P), odnosno najviše 4,0 m mjereno od najniže točke uređenog terena uz građevinu do vijenca građevine. Minimalna površina čestice iznosi 2000 m² a minimalna udaljenost od susjednih meda H/2.

Članak 40.

Staklenici, plastenici i pčelinjaci se mogu graditi na poljoprivrednom zemljištu izvan osobito vrijednog poljoprivrednog zemljišta. Postavljaju se na udaljenosti od najmanje 3,0 m od međe.

Pčelinjaci se postavljaju u skladu s posebnim propisima tako da ne smetaju najbližim susjedima, prolaznicima i javnom prometu.

Članak 41.

Na poljoprivrednom zemljištu najmanje površine 2000 m² omogućava se gradnja poljske kućice.

Poljske kućice ne mogu imati priključak na vodu i struju.

Ako jedan vlasnik ima više čestica poljoprivrednog zemljišta u radiusu od 500 m njihova površina se može zbrajati kako bi se postigla tražena površina za izgradnju poljske kućice.

Poljska kućica može se graditi kao prizemnica najveće tlocrte bruto površine do 20 m² a udaljena od susjednih parcela minimalno 3,0 m. Sljeme krova mora biti usporedno s dužom stranicom građevine, obvezno usporedno sa slojnicom terena.

Postojeće poljske kućice izgrađene na zemljištu manje površine od površine odredene u stavku 1. ovog članka, ne mogu povećavati tlocrtnu površinu.

Poljska kućica mora biti građena na način da:

- ~ bude smještena na najmanje plodnom, odnosno neplodnom dijelu poljodjelskog zemljišta,
- ~ treba koristiti lokalne materijale (kamen) i treba biti izgrađena po uzoru na tradicijsku gradnju,
- ~ visina do vijenca ne može biti viša od 2,60 m,
- ~ krov mora biti dvostrešan, između 20° i 35° stupnjeva nagiba,
- ~ pokrov treba izvesti na tradicijski način (kamenim pločama).

Poljske kućice ne mogu se graditi na osobito vrijednom poljoprivrednom zemljištu (poljima) prikazanim u kartografskom prikazu br. 1 „Korištenje i namjena površina“ 1:25000.

Članak 42.

Gospodarske građevine – farme čine građevinu ili grupe građevina s pripadajućim poljoprivrednim zemljištem koje se mogu graditi na zemljištu površine veće od 5.000 m².

Na farmi se mogu graditi gospodarske građevine za potrebe:

- ~ biljne proizvodnje;
- ~ stočarske proizvodnje;

- ~ proizvodnje i skladištenja vina;
- ~ prerade poljoprivrednih proizvoda proizvedenih na farmi.

Za potrebe obavljanja ove djelatnosti može se izgraditi samo jedan stambeni objekt. Stambeni objekti zasebno, ne mogu se izgrađivati.

Gospodarske građevine iz stavka 2. ovog članka mogu se graditi na udaljenosti od najmanje 100 m od građevinskog područja naselja.

Najmanja udaljenost gospodarske građevine za potrebe stočarske proizvodnje je:

~ od građevinskog područja	200 m;
~ od javnog puta i od javnog vodovoda	50 m;
~ od državne ceste	100 m.

Najveća visina građevine iz stavka 2. ovog članka može iznositi 8,0 m mjereno od najniže točke uređenog terena uz građevinu do vijenca građevine.

Površina i raspored gospodarskih građevina na farmi utvrđuje se idejnim rješenjem u skladu s potrebama tehnologije. Smještaj građevina je potrebno organizirati tako da se grupiraju u jednom dijelu posjeda.

Oblikovanje građevina na farmi mora biti u skladu s lokalnom graditeljskom tradicijom, a posebno:

- ~ sljeme krova mora pratiti smjer dužeg dijela građevine;
- ~ krov dvostrešan nagiba do 30°
- ~ temelj prizemlja, odnosno kota gornjeg ruba stropne konstrukcije podruma ne smije biti viši od 60 cm od kote uređenog terena uz građevinu na više dijelu terena;
- ~ vanjski prostor uz građevinu hortikulturno oblikovati.

Članak 43.

Za gradnju farmi potrebna je izrada tehničko -tehnološkog rješenja sa prikazom mjera zaštite okoliša, ukoliko prema posebnim propisima nije potrebno provođenje postupka procjene utjecaja na okoliš.

U lokacijskoj dozvoli za farme odredit će se uvjeti za:

- ~ veličinu i način gradnje objekata s pratećim prostorima;
- ~ način i režim korištenja objekata;
- ~ prilaz parceli;
- ~ opskrbu vodom i električnom energijom;
- ~ rješenje odvodnje i pročišćavanje otpadnih voda, te od laganje krutog otpada;
- ~ sanitarno zaštitnu zonu, sadnju drveća i zelenila;
- ~ mjere zaštite čovjekova okoliša i sl.

Minimalna udaljenost građevine od susjedne međe iznosi H/2.

Članak 44.

Pošto će stočarska proizvodnja biti glavna proizvodna grana poljoprivrede nužno je državnim mjerama i akcijama poticati razvoj stočarstva kod većine gospodarstava, kako kod onih koja drže manji broj stoke tako i kod onih koja će podizati određeni tip farme: govedarske, kozarske, peradarske ili svinjogojske.

Broj pojedinih vrsta stoke kod usmjerenih gospodarstava zavisan je od raspoloživih površina za proizvodnju hrane, smještajnih kapaciteta, raspoloživoj radnoj snazi, sustavu držanja i sl.

Kod specijaliziranih gospodarstava se preporuča:

- ~ u govedarstvu; 8-10 muznih krava te tov junadi do 300 kg ž.m.

- ~ u ovčarstvu 100-120 rasplodnih ovaca
- ~ u kozarstvu kod plemenitih pasmina 60-80 grla, a kod križanaca 100-150 grla
- ~ kod pčelarstva, više od 80 pčelinjih zajednica

Članak 45.

U pripoljskim dijelovima naselja usmjerava se organizacija i razvoj tržišne proizvodnje u govedarstvu i kozarstvu u prvom redu u proizvodnji kravlje i kozjeg mlijeka, jaja, pilenki i peradarskog mesa, svinjogojska proizvodnja (tov i reprodukcija).

Kod rekonstrukcije, adaptacije ili proširenja postojećih farmi i gradnje novih nastojati stvoriti uvjete koji udovoljavaju pojedinoj vrsti i kategoriji životinja, a kod izgradnje novih objekata držati se ovih osnovnih parametara:

- ~ objekte graditi na uzvišenom i ocjeditom terenu i s niskom razinom podzemnih voda;
- ~ udaljiti ih od otvorenih vodotoka i izvorišta;
- ~ udaljiti iz od frekventnih saobraćajnica najmanje 50 m, ali da su povezane sa lokalnim čvrstim putevima;
- ~ objekte graditi od čvrstog građevinskog materijala s kosim krovom u pravilu na dvije vode;
- ~ u objektima za krave, svinje, izgraditi kanalizaciju i betonirani prostor za kruti gnoj;
- ~ kvadratura i kubatura prostorije treba udovoljiti zahtjevima životinja za komformnim smještajem i zahtjevima zooloških normativa;
- ~ sustav ventilacije - osvjetljenosti i temperature u objektu prilagoditi specifičnim zahtjevima pojedinih vrsta i kategorija;
- ~ temelje objekta podići iznad razine terena i izolirati;
- ~ poželjno je osigurati prostor za komunikaciju oko objekta;
- ~ prozore postaviti s jedne i druge poduze strane objekta pod serklaš s otvaranjem prema unutra i prema plafonu, posebno kod objekata za ovce i krave ako su smještene u 2 reda;
- ~ pročelje objekta postaviti suprotno od smjera dominantnog vjetra.
- ~ ako je dominantni vjetar bura onda jugozapadno, ako je jugo onda prema zapadu.

Članak 46.

Specifičnosti u zahtjevima pojedinih vrsta i kategorija stoke daje se u slijedećim pregledu:

Vrsta i kateg. stoke	Prostor po grlu m ²	Zraka po grlu m ³	Opti. temp. u objektu °C	Visina do plaf.	Odnos otvora prema podnoj površ.	Kanalizacija u objektu	Sept. jama
Goveda	8,0	21,0	8-12	2,6	1/10	obvez.	-
Telad	2,0	5,0	14	2,6	1/10	-	-
Ovce	1,5	3,5	8-12	2,6	1/15	-	-
Koze	2,0	5,0	12-14	2,6	1/12	-	-
Svinje -rep.	6,0	15,0	30-16	2,7	1/8-10	obvez.	obvez.
Svinje -tov	1,0	3,0	14	2,7	1/8-10	obvez.	obvez.
Pilenke	-	-	34-20	2,6	reg. se svjetl.	-	-
Nesilice	-	-	20	2,6	reg. se svjetl.	-	-

Specifičnosti za pojedine vrste farmi i kategorije stoke:

Goveda: grla se mogu rasporediti u 1 ili 2 reda sa širinom objekta od 5,5 m odnosno 10,5 m. Dužina objekta zavisi od broja muznih krava, a za svaku kravu treba osigurati ležište širine 100-130 cm, uvažavajući mjesta za priplodne junice te za telad, dužina ležišta 180 cm s padom prema kanalizaciji od 1,5% ležišta popodit sa daskama debljine 5 cm ili sa punom ciglom postavljenom na nož, visina jasala 70 cm, a širina u gornjem dijelu 60 cm. Objekt treba imati električnu rasvjetu i po mogućnosti tekuću vodu ili hidrofor s instaliranim automatskim pojilicama (1 pojilica na dva grla), te odjeljenje za koncentrirana hranjiva i prostoriju za mlijeko s toploim vodom. Obično se u potkrovljivu objekta smješta voluminozna hrana (sijeno, DTS). Objekti s više krava obvezatno trebaju imati krovnu ventilaciju. Treba se izgraditi jama za osoku te betonirati ograđeni prostor za kruti gnoj.

Ovce - koze: jednostavan objekt, bez posebnog unutarnjeg uređenja. Pod objekta treba da je uzdignut iznad ravni terena i nabijen šakavcima s 8-10 cm ilovače. Sve unutarnje pregrade i jasle za hranjenje su pokretne, demontažne i izrađene od priručnog materijala. U objektima treba prozore visoko postaviti, posebno kod koza. Poželjno je imati ispust ispred objekta i djelomično natkriven. Kada je u objektu više grla predvidjeti krovnu ventilaciju. Objekti za ovce i koze mogu se graditi u sklopu gospodarskog dvorišta.

Svinje za reprodukciju: objekt treba solidno izgraditi, unutarnju stranu ožbukati i okreći, te izolirati radi uštede na grijanju. Poželjan je rešetkasti pod. Obvezatna je jama osočara i to nepropusna. Njena veličina uvjetovan je brojem rasplodnih krmača i brojem pražnjenja u tijeku godine, a računa se oko 0,5 m³ osoke po odgojenom prasetu. Za 20 krmača proizvodnja osoke iznosi oko 178 m³ (20 x 2,2 x 8,1 x 0,5).

Svinje za tov: objekti su kao i za svinje za reprodukciju. Svinje su potencijalno najveći zagadivači okoline i zato je obvezna krovna ventilacija, ugraditi sifon u septičku jamu. Nepoželjna je veća aglomeracija životinja, kao i objekata na manjem prostoru.

Perad: držanje malog broja ne zahtjeva specijalni tretman, a industrijski objekti zahtijevaju visoku tehničko tehnošku razinu koja diktira uvjete za izgradnju. Ta proizvodnja uz pravilno instaliranu ventilaciju nije veliki zagadivač okoline.

Ostale proizvodnje (kunići, krznaši) ne predstavljaju ekološki problem, a za ribnjake uvjetovati izgradnju izvan vodotoka i kaskadnim preljevom.

Članak 47.

Prostornim planom su određene su pozicije **vidikovaca** na istaknutim reljefnim pozicijama s atraktivnim pogledom. Vidikovi se mogu opremati kao uređena odmorista bilo da se do njih pristupa kolnim ili uređenim pješačkim putem.

Pozicija vidikovaca prikazana je na kartografskom prikazu br. 3.2. „Uvjeti korištenja i zaštite prostora-područja posebnih ograničenja u korištenju“, 1:25000.

Planinarske i lovačke domove moguće je graditi maksimalne tlocrte bruto površine do 100 m², maksimalne visine prizemlja, odnosno najviše 4,0 m mjereno od najniže kote prirodnog terena uz gradevinu do vijenca gradevine.

Gradevine iz stavka 3. ovog članka moguće je podizati samo na površinama pod zaštitnim šumama označenim u kartografskom prikazu br. 1. „Korištenje i namjena površina“ u mjeri 1:25000.

Gradevine iz ovog članka treba graditi sukladno kriterijima zaštite prostora, vrednovanja krajobraznih vrijednosti i autohtonog graditeljstva.

Članak 48.

Gradnja novog **groblja** vrši se sukladno važećim propisima. Novo groblje se gradi na vlastitoj građevnoj parceli čija se veličina određuje prema potrebama i posebnom programu. Lokaciju novog groblja potrebno je iznaći na području Radošića.

Do groblja se mora osigurati kolna prometnica minimalne širine 5,0 m. U sklopu parcele groblja potrebno je osigurati parkiralište sukladno normativima propisanim ovim odredbama.

Osim grobnih mjeseta unutar groblja mogu biti smješteni prizemni prateći sadržaji (kapelica, mrvica, cvjećarnica i sl.). Groblje mora biti ograđeno ogradom.

Lokacijska, odnosno građevna dozvola za rekonstrukciju postojećih groblja može se ishoditi na temelju Prostornog plana.

Za proširenje postojećih groblja iznad 20% i gradnju novog groblja potrebna je izrada detaljnog plana uredenja.

Članak 49.

Prostornim planom određena su eksplotacijska polja:

- ~ sadra; Slane Stine- Karakašica- planira se zatvaranje i sanacija
- ~ Šljunak i pjesak; Gljev- planirano eksplotacijsko polje
- ~ gips; Stipanovića greben- planirano eksplotacijsko polje
- ~ gips; Stipanovića greben – zapad – planirano eksplotacijsko polje
- ~ sadra; Kojića greda – Lučane - planirano eksplotacijsko polje
- ~ Priorice Bajagić – planirano eksplotacijsko polje za eksplotaciju arhitektonsko građevnog kamena «Tango»
- ~ K.O. Lučane, Alkasin i Multikolor- planirano eksplotacijsko polje

U cilju ishodenja lokacijske dozvole za planiranu eksplotacijsku polja potrebna je izrada studije utjecaja na okoliš.

Postojeće eksplotacijsko polje Slane Stine kao i eksplotacijsko polje u Turjacima gdje je završena eksplotacija, potrebno je sanirati u roku od 5,0 godina od dana donošenja Prostornog plana sukladno posebnim propisima.

Nakon obavljenе eksplotacije eksplotacijska polja potrebno je sanirati prema dokumentaciji za sanaciju izrađenoj na načelima zaštite okoliša.

Sanacijom će se područje eksplotacija ozeleniti autohtonom vegetacijom u oklopu u okolini pejzaž.

Eksplotacijsko polje je obvezno zakloniti od mogućih pogleda.

Ne mogu se otvarati nova eksplotacijska polja osim onih označenih u grafičkom prikazu br. 1. «Korištenje i namjena prostora» 1:25000.

Članak 50

Građevine i infrastrukture (prometne, energetske, komunalne i dr.) grade se sukladno uvjetima propisanim u poglavljju 5. ove Odluke.

Članak 51.

Zone posebne namjene odnose se na:

- ~ - vojarnu «Petar Berislavić»
- ~ - vojno skladište i streljište «Kukuzovac»

Za navedene vojne komplekse definirane su zaštitne i sigurnosne zone prema slijedećem:

Zona posebne namjene – zona zabranjene gradnje; potpuna zabrana bilo kakve izgradnje, osim objekata za potrebe obrane.

Zona ograničene gradnje – za vojarnu «Petar Berislavić»

Definicija zaštitne zone:

- a. Zabrana izgradnje industrijskih i energetskih objekata, dalekovoda, antena, skladišta metalnih konstrukcija, elektronskih uredaja i drugih objekata koji emitiranjem elektromagnetskih valova ili na drugi način mogu ometati rad vojnih uredaja.
- b. Zabrana izgradnje objekata koji svojom visinom nadvisuju vojni kompleks (objekti viši od P+1) i time predstavljaju fizičku zapreku koja bi ometaла rad vojnih uredaja. Zabrana izgradnje skladišta i goriva opasnih tvari, izvora zagadenja te ostalih sličnih objekata koji bi mogli negativno utjecati na sigurnost i funkcionalnost vojnog kompleksa.
- c. Uz kompleks osigurati nesmetan prolaz min. 10,0 m koji će se regulirati detaljnijim planovima, odnosno posebnim suglasnostima.
- d. Postojeće stambene zgrade mogu se rekonstruirati i adaptirati ako namjena objekata nije protivna točki a. i b. Definicije ove zaštitne zone. Ne dozvoljava se izgradnja novih zgrada i dogradnja postojećih bez suglasnosti MORH.
- e. Za izgradnju bilo koje vrste objekata potrebno je prethodno pribaviti suglasnost MORH ako dokumentom prostornog uređenja nižeg stupnja razrade nije drugačije određeno.

Zona ograničene izgradnje – I za vojno skladište i streljište «Kukuzovac»

Definicija zaštitne zone:

- a) zabrana izgradnje vojarni, industrijskih objekata, stambenih zgrada, bolnica, škola, dječjih vrtića, odmarališta i drugih javnih objekata (sa većim skupovima ljudi), magistralnih prometnica i dalekovoda.
- b) Dozvoljena je izgradnja ostalih prometnica i dalekovoda te skladišta (ovisno o vrsti objekta)

Zona ograničene izgradnje – II za vojno skladište i streljište «Kukuzovac»

Definicija zaštitne zone:

- a) zabrana izgradnje novih urbaniziranih naselja, bolnica, škola, dječjih vrtića, odmarališta i drugih javnih objekata (sa većim skupovima ljudi)
- b) Dozvoljena je izgradnja magistralnih prometnica i dalekovoda. Postojeća naselja mogu se proširivati u suprotnom smjeru od skladišnog kompleksa, na način da se ne približavaju skladišnom kompleksu.

Zaštitne zone prikazane su na kartografskom prikazu br. 3.2. u mjerilu 1:25000.

Članak 52.

Stambene i gospodarske građevine koje se grade izvan građevinskog područja moraju se graditi na najmanjoj udaljenosti 300 m od vodotoka.

3. UVJETI SMJEŠTAJA GOSPODARSKIH DJELATNOSTI

Članak 53.

Gospodarske djelatnosti mogu se smještavati:

- ~ unutar površina naselja (mješovita namjena),

- ~ u posebno razgraničenim zonama (u naselju i izvan naselja)

Članak 54.

Unutar površina naselja (mješovita namjena) određuje se uređenje prostora i gradnja građevina proizvodne – pretežito industrijske i zanatske namjene bez nepovoljnih utjecaja na okoliš, poslovne namjene (uslužne, trgovačke, komunalno servisne) te ugostiteljsko turističke namjene.

Građevine iz stavka 1. ovog članka mogu se graditi samo ako svojom veličinom, smještajem u naselju, osiguravanjem potrebnih priključaka na komunalnu i prometnu infrastrukturu omogućuju normalno funkcioniranje planiranog gospodarskog sadržaja bez štetnog utjecaja na okoliš, kao i normalno funkcioniranje života u naselju.

Najmanja veličina građevne čestice za izgradnju novih gospodarskih građevina je 800 m^2 osim za komunalne građevine.

Članak 55.

Visina građevina i udaljenost građevine od ruba građevne čestice je određena za proizvodne, poslovne i manje ugostiteljsko turističke građevine (restorani, zabavni sadržaji, pansioni i sl. građevine):

- ~ visina: najviše 10,0 m mjereno od najniže točke uređenog terena uz građevinu do vijenca građevine;
- ~ udaljenost građevine od ruba građevne čestice: najmanje $H/2$
- ~ najmanja površina građevne čestice iznosi 800 m^2
- ~ maksimalna izgradenost građevne čestice može iznositi 0,4, a maksimalni koeficijent iskorištenosti može iznositi 1,0.

Članak 56.

Unutar površine naselja (mješovita namjena) mogu se graditi hoteli kapaciteta do 100 ležajeva prema slijedećim uvjetima:

- ~ visina; najviše 14,0 m mjereno od najniže točke uređenog terena uz građevinu do vijenca građevine
- ~ udaljenost građevine od ruba građevne čestice: najmanje $H/2$
- ~ najmanja površina građevne čestice iznosi 800 m^2
- ~ Najveći koeficijent izgradenosti (k_{ig}) za građevine iz stavka 1. ovog članka je 0,3 najveći koeficijent iskorištenosti (k_{is}) je 1,5.

Članak 57.

Gospodarske zone u posebno razgraničenim zonama određene su za:

- ~ proizvodnu namjenu (I1, I2) u kojoj se mogu graditi manje industrijske i zanatske građevine;
- ~ poslovnu namjenu (uslužne, trgovačke, skladišne i komunalno servisne građevine); (K)

Prostornim planom utvrđene su gospodarske zone Kukuzovac, Obrovac i Gljev. Za realizaciju gospodarskih zona obvezna je izrada urbanističkog plana uredenja.

U okviru navedenih gospodarskih zona planirani su slijedeći sadržaji:

- ~ proizvodni pogoni bez nepovoljnih utjecaja na okoliš
- ~ preradivački-proizvodni pogoni

- ~ zanatski sadržaji
- ~ servisi i usluge
- ~ komunalni sadržaji

Građevine iz prethodnog stavka trebaju se graditi prema uvjetima:

- ~ djelatnost koja se u njima obavlja ne smije ugrozavati okoliš
- ~ građevna čestica za gradnju gospodarskih građevina mora se nalaziti uz sagrađenu javno prometnu površinu, čiji je kolnik najmanje širine 5,5 metara, ili je za javno prometnu površinu prethodno izdana lokacijska dozvola
- ~ veličina građevne čestice ne može biti manja od 800 m^2 ;
- ~ širina građevne čestice ne može biti manja od $16,0 \text{ m}$
- ~ koeficijent Izgrađenost građevne čestice iznosi najviše 0,4
- ~ visina gospodarskih građevina mora biti u skladu s namjenom i funkcijom građevine te tehnologijom proizvodnog procesa, ali ne više od $13,0 \text{ m}$ (osim tehnoški uvjetovanih dijelova građevine, npr. dimnjaci);
- ~ najmanja udaljenost građevine od međe susjednih građevnih čestica iznosi $H/2$. Ukoliko je polovica visine zabata manja od $3,0 \text{ m}$, najmanja udaljenost do međe susjedne građevne čestice iznosi najmanje $3,0 \text{ m}$;
- ~ najmanje 25% površine građevne čestice mora biti hortikultурno uredeno a uz rub obuhvata zone obvezno je osigurati pojaz zaštitnog zelenila minimalne širine $5,0 \text{ m}$;
- ~ do izgradnje sustava odvodnje otpadnih voda obvezna je izgradnja vlastite kanalizacijske mreže s uređajem za pročišćavanje otpadnih voda;
- ~ parkiranje vozila mora se rješavati na građevnoj čestici prema normativima propisanim u članku 86. uz obvezu rješavanja zajedničkih parkirališta u okviru zone.

Za radnu zonu Kukuzovac vrijede odredbe usvojenog Urbanističkog plana uredenja, ako nisu u suprotnosti s odredbama ovog Plana.

Šport i rekreacija

Članak 58.

Sadržaji športa i rekreativne planiraju se u građevinskom području naselja i u posebno određenim zonama koje su prikazane na grafičkom prikazu br. 1. «Korištenje i namjena površina» u mjerilu 1:25000. Gradnja športskih sadržaja obuhvaća otvorene i zatvorene športske sadržaje.

Članak 59.

U građevinskom području naselja otvoreni i zatvoreni športski sadržaji mogu se graditi na pojedinačnim građevnim česticama i na zajedničkim građevnim česticama (više različitih sportskih ili športsko-rekreacijskih sadržaja).

Športski sadržaji s pripadajućim pomoćnim sadržajima (gledalište, svlačionice, spremišta i sl.), odnosno zatvorena športska građevina mogu zauzeti maksimalno 30% površine građevne čestice ($k_{ig} 0,3$).

Za zatvorene športske građevine minimalna površina građevinske čestice iznosi 400 m^2 , a otvoreni se grade prema posebnim propisima.

Članak 60.

Visina pojedine športske građevine (sadržaja) određuje se prema namjeni. Najveća visina športskih dvorana je 13,0 m mjereno od najniže točke konačno uredenog terena uz građevinu do vijenca građevine.

Visina pratećih građevina (garderober, sanitarni čvorovi, ugostiteljske građevine i sl.), uz otvorene športske sadržaje iznosi najviše 4,0 m mjereno od najniže točke konačno uredenog terena uz građevinu do vijenca građevine.

Članak 61.

Udaljenost građevine od granice građevne čestice određuje se za prateće građevine uz športske sadržaje, najmanje 3,0 m.

Zatvorene športske građevine, kad graniče s građevnim česticama na kojima su izgradene stambene ili stambeno-poslovne građevine, moraju biti udaljene od građevne čestice najmanje H/2.

Članak 62.

Prostornim planom određene su posebne zone športa i rekreacije:

- ~ golf uz Rijeku Cetinu (R1)
- ~ hipodrom (R2)

Detaljni uvjeti uređenja športskog centra s golfom uz rijeku Cetinu odredit će se urbanističkim planom uređenja.

Golf igralište uz tok rijeke Cetine ima obuhvat oko 235 ha-golf igralište tipa Championship /18 rupa. U okviru golf igrališta moguće je graditi manje ugostiteljsko turističke sadržaje i klupske kućice.

Maksimalan broj ležajeva iznosi 10 ležajeva po 1 ha ukupne površine .

Minimalna udaljenost ugostiteljsko turističkih i pratećih građevina od vodotoka iznosi 100 m.

Za realizaciju golfa potrebna je procjena utjecaja na okoliš i izrada urbanističkog plana uređenja.

U okviru zone hipodroma (R2) mogu se rekonstruirati i zamjenjivati postojeće građevine, uređivati otvorena trkališta, zelene površine, šetališta, odmorišta te graditi prateće građevine(ugostiteljstvo, sanitarni čvorovi, garderober i sl.). Površina prateće građevine je najviše 400,0 m² bruto razvijene površine, visine do 8,5 m mjereno od najniže kote uredenog terena uz građevinu do vijenca građevine.

Ostale negradive površine

Članak 63.

Javne zelene površine se održavaju i uređuju temeljem idejnog rješenja.

Članak 64.

Poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjene dijeli se na:

- ~ osobito vrijedno obradivo tlo što obuhvaća kompleksne polja (Sinjsko polje, Smrđavo, Barovine i dio Hrvatačkog polja)
- ~ vrijedno obradivo tlo što obuhvaća manje kompleksne vinograda, vrtova i voćnjaka u blizini naselja;
- ~ ostala obradiva tla čine neobrađene livade i oranice udaljenja od naselja i lošije kakvoće tla.

Članak 65.

Šume isključivo osnovne namjene obuhvačaju zaštitne šume i šume posebne namjene.

Zaštitne šume uključuju i zaštitno zelenilo i pejzažne površine uz naselja Grada Sinja. Imaju funkciju zaštite tla od erozije, zaštite naselja i drugih gospodarskih zona, športsko rekreacijskih i drugih zona. Pridonese prirodnim vrijednostima područja, poboljšanju mikroklimatskih i ekoloških uvjeta.

Planirana područja zaštitnih šuma treba pošumljavati autohtonim biljnim vrstama te osigurati mjere zaštite od požara (prosjeći, hidranti, osmatračnice i druge mjere).

Šume posebne namjene (rekreacijske šume) su u pravilu istaknuti prirodni predjeli koje treba čuvati od bilo kakve izgradnje te ih rekultivirati uz provođenje mjera zaštite od požara (Šušnjevača, Bakarčica, Medinjak, Čugurina glavica).

Površine pod šumama uređuju se temeljem šumskogospodarske osnove.

4. UVJETI SMJEŠTAJA DRUŠTVENIH DJELATNOSTI

Članak 66.

Društvene djelatnosti obuhvačaju sadržaje koji se uređuju u sklopu građevina druge namjene ili grade kao samostalne građevine namijenjene upravi, socijalnoj i zdravstvenoj zaštiti, predškolskom i školskom obrazovanju, kulturi i drugoj javnoj namjeni (crkva i dr.)

Građevine društvene djelatnosti obuhvačaju i sportsko-rekreacijske građevine koje se javljaju uz određene sadržaje (prvenstveno škole).

Članak 67.

Građevine za društvene djelatnosti mogu se graditi unutar građevinskog područja naselja:

- ~ ako se građevna čestica na kojoj će se graditi građevina nalazi uz već izgrađenu cestu ili drugu javno-prometnu površinu čiji je kolnik najmanje širine 5,0 metara, ili je za javno-prometnu površinu prethodno izdana lokacijska dozvola;
- ~ na građevnoj čestici potrebno je osigurati odgovarajući prostor za parkiranje vozila sukladno normativima iz članka 86.
- ~ udaljenost građevine od granice građevne čestice može iznositi minimalno H/2
- ~ minimalna veličina građevne čestice iznosi 600 m², izuzetno je moguća i manja građevna čestica ukoliko zadovoljava propisani standard
- ~ najveći koeficijent izgrađenosti (k_{ig}) iznosi 0,4 a koeficijent iskorištenosti 1,5
- ~ visina građevina može iznositi najviše P+3 , odnosno najviše 12,0 m

Iznimno od uvjeta iz prethodnog stavka, visina vjerskih građevina može biti i veća.

Članak 68.

Sadržaji javnih i društvenih djelatnosti mogu se graditi ili uređivati u dijelu građevina druge namjene (stambene, poslovne i slične građevine).

Građevine javnih i društvenih djelatnosti koje se grade kao interpolacije unutar površine naselja mogu imati i manju građevnu česticu od minimalno definirane, odnosno koeficijent izgrađenosti (k_{ig}) im može biti maksimalno 0,8 a koeficijent iskorištenosti (k_{is}) maksimalno 2,0.

Članak 69.**Predškolske ustanove (dječji vrtići i jaslice)**

Planira se standard od 20 polaznika u jednoj odvojenoj skupini, minimalno $5m^2$ neto izgradenog prostora i $20m^2$ parcele po djjetetu.

Ukoliko se dječje ustanove grade u dijelu građevina druge namjene (pretežno stambene i stambeno-gospodarske građevine) tada je obvezno osigurati na građevnoj čestici zasebni prostor od najmanje $5,0 m^2$ po djjetetu (otvoreni dio građevne čestice) za boravak i igru djece na otvorenom.

Članak 70.**Osnovne škole**

Prilikom projektiranja i gradnje osnovnih škola primjenjuju se, pored zakonskih odredbi, i sljedeći okvirni standardi:

- ~ površina građevine po jednom učeniku je $5 m^2$;
- ~ veličina zemljišta za gradnju osnovne škole mora osigurati površinu za osnovnu građevinu, prostor za odmor i rekreaciju, prostor za otvorene športske terene, prostor za zelene površine i drugo;
- ~ veličina građevne čestice, koja osigurava prostor za sadržaje iz prethodne alineje, odredena je normativom od $30-50 m^2$ po učeniku.

Iznimno, u već formiranim naseljima i gusto izgrađenim dijelovima naselja, normativ je $20-40 m^2$ po učeniku.

5. UVJETI UTVRDJIVANJA KORIDORA ILI TRASA I POVRŠINA PROMETNIH I DRUGIH INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA

Članak 71.

Planom se određuje da koridori, trase i površine prometnih i drugih infrastrukturnih sustava čine:

- ~ građevine cestovnog i zračnog prometa,
- ~ građevine sustava veza,
- ~ građevine vodoopskrbe i odvodnje, te uredenja bujica,
- ~ građevine u sustavu energetike.

Koridori, trase i površine prometnih i drugih infrastrukturnih sustava realiziraju se sukladno rješenjima iz Prostornog plana i planova užeg područja.

Zasebna građevna čestica formira se za sve građevine (prometnice, trafostanice, vodospreme, prepumpne stanice, uređaj za pročišćavanje fekalne kanalizacije i dr.) prometnih i infrastrukturnih sustava.

Građevna čestica za pojedine sadržaje formira u odnosu na veličinu projektirane građevine u skladu s posebnim propisima.

Do svake infrastrukturne građevine obvezna je izvedba odgovarajućeg kolnog pristupa, osim za bazne stanice mobilne telefonije.

Građevine u sustavu infrastrukture ne smiju imati visinu veću od $6 m$ i ne mogu biti locirane na kvalitetnim poljoprivrednim površinama.

Infrastrukturu voditi tako da se prvenstveno koriste postojeći koridori i formiraju zajednički za više vodova, kako bi se izbjegle površine šume, vrijedno poljoprivredno zemljište, vrijedne prirodne i stvorene strukture.

Prilikom izgradnje građevina infrastrukture potrebno provoditi propisane mjere zaštite okoliša (rekultivacija i sanacija padina i iskopa, izgradnja zaštitnih zidova i sl.).

Cestovni promet**Članak 72.**

Rješenje sustava cestovnog prometa u velikoj mjeri se oslanja na cjelovit i ranije provjereni model, koji je preinačen u skladu s ciljevima prostornog uređenja područja i, u međuvremenu, nastalim promjenama u korištenju prostora.

Planirana mreža javnih cesta je razvrstana sukladno današnjem stanju i očekivanoj funkciji određenih cesta u budućem sustavu. Kako je razvrstavanje javnih cesta u nadležnosti Ministarstva, moguće su izmjene u skladu s dinamikom realizacije cestovnog sustava i trenutne uloge pojedinih cesta u sustavu.

Članak 73.

Prostornim planom je predviđena gradnja novih dionica javnih razvrstanih cesta, nerazvrstanih cesta te rekonstrukcija postojeće cestovne mreže u skladu sa planskim značajem pojedinih cestovnih pravaca.

Prostornim planom osigurani su minimalni koridori za buduću gradnju obilaznice Sinja (nova dionice ceste).

Članak 74.

Prostornim planom je utvrđeno da će cestovni promet imati primarno značenje u cjelokupnom prometnom sustavu s obzirom na njegovu funkciju integriranja ostalih vidova prometa. Planirana i izgrađena cestovna mreža razvrstana je prema funkcionalnom značaju i očekivanom prometnom opterećenju na slijedeće kategorije:

- ~ državne ceste
- ~ županijske ceste
- ~ lokalne ceste
- ~ nerazvrstane ceste

Članak 75.

Rješenje prometnica Grada Sinja uvjetovano je u znatnoj mjeri rasporedom javnih prometnica koje prolaze područjem Grada Sinja, a to su:

- ~ državna prometnica Sinj-Knin i
- ~ državna prometnica Muć-Sinj-Obrovac

Državna cesta razdvaja uže područje grada na dva dijela te je već postala kritičnom dionicom i to kako za normalno odvijanje prometa na dionici državne ceste, tako i za rješavanje lokalnog i gradskog prometa.

Državna cesta dolaskom iz pravca Muća prolazi kroz središnji dio grada u pravcu Glavica.

Državna i županijska cesta obnašaju istovremeno tranzitni i lokalni promet.

Članak 76.

Prostornim planom utvrđene su moguće etape razvitka prometne mreže Grada Sinja:

- I ETAPA; ne zahtijeva nikakve građevinske zahvate, već se poboljšice ostvaruju regulacijom prometa
- II ETAPA; podrazumijeva mjestimično proširenje postojećih prometnica, izradu nogostupa i javne rasvjete te izradu manjih parkirališta uz postojeće prometnice.
- III ETAPA; stvaranje cjelovite prometne mreže tj. izvođenje pojedinih građevinskih zahvata da bi se pojedini dijelovi mreže povezali u jedinstvenu funkcionalnu cjelinu.

IV ETAPA; Konačno stanje; postiže se izgradnjom zaobilaznice Sinja čime dionica državne ceste više neće prolaziti užim područjem grada. Potrebno je projektirati kvalitetene ulaze i izlaze iz Sinja u pravcu Splita, Knina i Trilja (veza na državnu i županijsku mrežu prometnica).

Članak 77.

U Prostornom planu utvrđeni su zaštitni koridori koje je potrebno rezervirati i očuvati za izgradnju planirane, te proširenje i modernizaciju postojeće cestovne mreže u dužinu goročnoj perspektivi.

Prostornim planom određeni su slijedeći koridori:

- ~ za planirane državne ceste 20 m
- ~ za županijske prometnice 15 m
- ~ za lokalne prometnice 12 m

Unutar utvrđenih koridora cestovnih prometnica nije dozvoljena nikakva gradnja, sve dok se ne utvrdi lokacijska dozvola za gradnju ili rekonstrukciju prometnice.

Nakon definiranja lokacijske dozvole, odnosno utvrđivanja građevinske parcele ceste preostali prostor koridora priključit će se susjednoj namjeni.

Članak 78.

Na postojećoj cestovnoj mreži državnog, županijskog i lokalnog značaja predviđeni su slijedeći zahvati:

- ~ korekcija nepovoljnih građevinskih elemenata trasa, prvenstveno na mjestima gdje su prometne nezgode najčešće (proširenje profila cesta, povećanje horizontalnih i vertikalnih radijusa i sl.);
- ~ modernizacija (asfaltiranje) preostalih važnijih lokalnih cesta sa tucaničkim kolnikom.

Članak 79.

Građevina se mora priključiti na javnu prometu mrežu. Minimalna širina pristupne kolne ili kolno pješačke prometnice može znositi 3,0 m.

Izuzetno, u izgrađenom dijelu građevinskog područja naselja, omogućava se uređenje pristupa koji ne mora biti javni za dvije do tri građevne čestice, ne manje širine od 3,0 m za kolni, a ne manje širine od 1,5 m za pješački pristup. Duljina takvog pristupa može iznositi maksimalno 50,0 m. Udaljenost građevina od takvih pristupnih prometnica može iznositi minimalno 3,0 m.

Građevna čestica može imati samo jedan kolni pristup.

Članak 80.

Priklučci na javnu cestu izvode se na temelju posebnih uvjeta nadležnih tijela ili na temelju dokumenta prostornog uređenja užeg područja.

Najmanja širina kolnika novoplaniranih nerazvrstanih cesta u građevnim područjima naselja iznosi:

- ~ za jednosmjeri promet 4,0 m
- ~ za dvosmjeri promet 5,5 m

Članak 81.

Autobusna stajališta na dijelu državnih, županijskih i lokalnih cesta moraju se graditi izvan kolnika gdje god je to moguće.

Članak 82.

Rekonstrukcijom postojećih državnih i drugih razvrstanih cesta u naselju potrebno je obuhvatiti cijelovito rješenje trase sa svom infrastrukturom, javno rasvjetom, uredenjem pješačkih nogostupa i dr.

Unutar minimalnih koridora planiranih cesta ne dozvoljava se gradnja drugih građevina do ishodenja lokacijske dozvole za cestu (ili njen dio na koju je orijentirana građevina). Nakon ishodenja lokacijske dozvole, odnosno zasnivanja građevne čestice ceste, odredit će se zaštitni pojasevi sukladno posebnom zakonu, a eventualni prostor izvan zaštitnog pojasa priključit će se susjednoj planiranoj namjeni. Lokacijskom dozvolom za gradnju ili rekonstrukciju ceste obvezno treba odrediti način rješavanja odvodnje oborinskih voda radi sprječavanja štetnih utjecaja na okoliš.

Članak 83.

U zaštitnom pojasu javne ceste mogu se graditi građevine za potrebe održavanja ceste i pružanja usluga vozačima i putnicima a predviđene projektom ceste (cestarske kućice, benzinske postaje, parkirališta, odmorišta i sl.). Prije izdavanja lokacijske dozvole za te građevine, potrebno je zatražiti uvjete nadležne uprave za ceste.

Građevine na benzinskim postajama i druge građevine iz prethodnog stavka ne mogu imati visinu veću od prizemlja, svjetle visine najviše 4,5 m te moraju biti udaljene od granice susjedne čestice najmanje 3,0 m.

Članak 84.

Prilikom gradnje novih dionica cesta ili rekonstrukcije postojećih obvezno je očuvati krajobrazne i spomeničke vrijednosti područja, prilagodavanjem trase prirodnim oblicima terena uz minimalno korištenje podzida, usjeka i nasipa. Ukoliko nije moguće izbjegći izmicanje nivoleta ceste izvan prirodne razine terena obvezno je saniranje nasipa, usjeka i podzida.

Članak 85.

Sustavom javnog prijevoza obvezno je povezivanje svih naselja unutar Grada Sinja korištenjem javnih cesta.

Promet u mirovanju se rješava gradnjom parkirališnih ili garažnih mjesta unutar građevinske čestice ili na posebnoj građevnoj čestici. Postojeći deficit parkirališnog prostora nadoknađuju se postupnom gradnjom javnih parkirališta/garaža, uglavnom u središnjim dijelovima naselja Sinj i širem gradskom području.

Članak 86.

Utvrđuje se slijedeći broj potrebnih parkirališnih/garažnih mjesta (PM), ovisno o vrsti i namjeni građevina:

Potreban broj parkirališnih ili garažnih mjesta

Namjena	Tip građevine	Potreban broj parkirališnih ili garažnih	Mjesta (PM)
Stanovanje	stambene građevine	2 PM/80 m ²	kod izrade detaljnijih planova minimalno dodatnih 10% planirati na zasebnom javnom parkiralištu
Ugostiteljstvo i Turizam	Restoran, kavarna	1 PM/25 m ²	
	Caffe bar, slašićarnica i sl.	1 PM/15 m ²	
	Smještajni objekti iz skupine hotela	1 PM/80 m ² u naselju	za ugostiteljsko turističke zone izvan naselja planirati 1PM po smještajnoj jedinici
	Samački hoteli, pansioni	1 PM/100 m ²	
Trgovina i skladišta	Robna kuća, supermarket	1 PM na 25 m ² prodajne površine	
	Ostale trgovine	1 PM na 30 m ² prodajne površine	najmanje 2 PM
	Skladišta	1 PM na 100 m ²	
Poslovna i javna Namjena	Banki, agencije, poslovnice (javni dio)	1 PM na 25 m ²	najmanje 2 PM
Industrija i занатstvo	Uredi i kancelarije	1 PM na 50 m ²	
	Industrijski objekti	1 PM na 100 m ²	
Kultura, odgoj i obrazovanje	Zanatski objekti	1 PM na 50 m ²	
	Auto servis	1 PM na 25 m ²	
Zdravstvo i socijalna Skrb	Dječji vrtići i jaslice	1 PM/80 m ²	
	Osnovne i srednje škole	1 PM/100 m ²	
	Fakulteti	1 PM/100 m ²	
	Instituti	1 PM/100 m ²	
	Kina, kazalište, dvorane za javne skupove	1 PM/100 m ²	
	Crkve	1 PM/50 m ²	
	Muzeji, galerije, biblioteke	1 PM/50 m ²	minimalno 4 PM, za muzeje 1PM za autobus
	Kongresne dvorane	1 PM/ 100 m ²	
Sport i rekreacija	Bolnice i klinike	1 PM/100 m ²	
	Ambulante, poliklinike, dom zdravlja	1 PM/50 m ²	
	Domovi za stare	1 PM/200 m ²	
Komunalni i prometni sadržaji	Sportski objekti otvoreni, bez gledališta	1 PM/250m ² površine	
	Sportski objekti zatvoreni, bez gledališta	1 PM/100m ² površine	
	Sportski objekti i igrališta s gledalištem	1 PM/100 m ²	
Terminalni putničkog prijevoza	Tržnice	1 PM/50m ² površine	
	Tehničko-tehnološke Građevine	1 PM/100 m ²	minimalno 1PM
	Benzinske postaje	1 PM/25 m ²	
Groblja	Autobusni kolodvor		obvezan prometno – tehnički projekt s izračunom potrebnog broja PM, posebno za: - stajalište (samo ukraj i iskrcaj), - kratkotrajno parkiranje (do 1 h), - dugotrajno parkiranje (preko 1 h).
			Minimalno 10 PM

Potreban broj parkirališnih ili garažnih mjesta iz gornje tablice određen je u odnosu na građevinsku (bruto) razvijenu površinu odgovarajućeg tipa građevine. U bruto razvijenu površinu za izračun PM ne uраčunavaju se garaže, jednonamjenska skloništa i potpuno ukopani dijelovi podruma čija funkcija ne uključuje duži boravak ljudi.

Pored zahtjeva o potrebnom broju parkirališnih mjesta potrebno je ispuniti i zahtjev o minimalnoj površini javnih parkirališta koja iznosi 20 m² po jednom PM bez prilaznih cesta, rampi i nogostupa.

Na javnim parkiralištima, od ukupnog broja parkirališnih mjesata, najmanje 5% mora biti osigurano za vozila osoba sa smanjenom pokretljivošću. Na parkiralištima s manje od 20 mjesata koja se nalaze uz ambulantu, ljekarnu, trgovinu dnevne opskrbe, poštu, restoran i predškolsku ustanovu mora biti osigurano najmanje jedno parkirališno mjesto za vozilo osoba sa smanjenom pokretljivošću.

Postojeće garaže ne mogu se prenamjeniti u druge sadržaje.

Na dijelovima grada gdje je izražen nedostatak parkirališta, a posebno u zonama visoke gustoće omogućava se uređenje parkirališta i gradnja zajedničkih podzemnih garaža na dijelovima građevnih čestica na kojima su izgrađene stambeno-poslovne građevine prema lokalnim prilikama.

Iznimno je moguća gradnja garaža i uređenje parkirališnih površina u svim zonama, kao zasebnih građevina, na građevnim česticama koje svojim oblikom i veličinom ne udovoljavaju parametrima za gradnju stambenih i javnih građevina uz ispunjavanje slijedećih uvjeta:

- ~ za pristup ishoditi odobrenje nadležnog tijela ovisno o kategoriji prometnice s koje se rješava pristup)
- ~ maksimalna udaljenost do građevine kojemu parkiralište ili garaža služe treba biti 100 m.
- ~ minimalna udaljenost garaže od susjednih građevnih čestica iznosi H/2 i minimalno 5,0 m od pristupnog puta

Zračni promet

Članak 87.

Uređenje zračnog pristaništa županijskog značaja moguće je na temelju posebnih propisa te dopunom pratećim ugostiteljsko turističkim sadržajima na način da ne zauzimaju više od 3% površine pristaništa.

Visina pratećih građevina ne može biti veća od 14,0 m od najniže točke uredenog terena uz građevinu do vijenca građevine, minimalna veličina građevne čestice iznosi 800 m², a maksimalna 1.500 m². Koeficijent izgrađenosti iznosi maksimalno 0,3.

Članak 88.

Potrebno je postići dobru pokrivenost područja mobilnom telefonijom, odnosno sustavom baznih stanica. Bazne stanice mobilne telefonije se postavljaju:

- ~ na udaljenosti od minimalno 50,0 m postojećih građevina, izvan zona stroge zaštite spomenika kulture i osobito vrijednih polja
- ~ bazne stanice postavljaju se na način da ne ugrožavaju krajolik

TK objekti i uredaji moraju biti građeni u skladu s ekološkim kriterijima i mjerama zaštite, te moraju biti izgrađeni u skladu sa normama i odlukama prema posebnim propisima.

Koncesionari koji pružaju TK usluge moraju se koristiti jedinstvenim (zajedničkim) podzemnim i nadzemnim objektima za postavku mreža i uredaja (antena).

Članak 89.

Svaka postojeća i novoplanirana građevina treba imati osiguran priključak na telefonsku mrežu. TK mreža u pravilu se izvodi podzemno i to kroz postojeće prometnice, prema rasporedu komunalnih instalacija u trupu ceste. Ako se projektira ili izvodi izvan prometnica treba se izvoditi na način da ne onemogućava gradnju na građevinskim česticama,

odnosno izvođenje drugih instalacija. Isto se odnosi i na eventualnu zračnu mrežu-vodove.

Članak 90.

Projektiranje i izvođenje TK mreže rješava se sukladno posebnim propisima, a prema planskim rješenjima ovog Prostornog plana.

Gradevine telefonskih centrala i dr. uređaja mogu se rješavati kao samostalne gradevine na vlastitim gradevnim česticama ili unutar drugih gradevina kao samostalne funkcionalne cijeline.

Energetski sustav

Članak 91.

U cilju sustavnog razvoja elektroopskrbe prioritetno je potrebno slijedeće:

- ~ izmjena koncepcije i načina lociranja glavnih opskrbnih elektroprivrednih objekata u neposrednoj blizini općinskih i gradskih središta ili u centru gradskih i općinskih područja
- ~ težiti smanjenju postojećih dugih vodova SN (srednjeg napona) i NN (niskog napona) interpoliranjem većeg broja novih TS VN/SN i TS SN/NN
- ~ poticati izvedbu modernijih i postupnu supstituciju zastarjelih potrošačkih instalacija
- ~ obzirom na veliki broj nadzemnih elektroprivrednih, posebno elektrodistribucijskih objekata -treba težiti njihovom kvalitetnijem smještaju i korištenju raspoloživih prostora te primjerenoj dizajniranju i uklapanju u okoliš
- ~ poticati izgradnju novih i obnovu postojećih objekata kao tzv. ekstanova uz primjenu potrebnih izolacijskih gradevinskih materijala u cilju ušteda potrošnje električne energije, posebno za grijanje prostorija.

Članak 92.

Novim konceptom budućeg razvitka elektroopskrbe bit će neophodno provesti neke radikalne tehničke promjene i inovacije, a prije svega u sljedećem:

- ~ približiti glavne opskrbne energetske čvrste točke centru konzuma i područja,
- ~ supstituirati postojeći već klasični sustav distribucijskim napona 35, 10 i 0,22/0,38 kV novim sustavom 110, 20 i 0,23/0,4 kV,
- ~ prenamjeniti postojeće elektroprivredne objekte napona 35 i 10 kV za novi veći napon 110 i 20 kV,
- ~ generalna orientacija mjesnih mreža niskog napona na primjenu izoliranih vodiča postavljanih na betonskim stupovima.

Članak 93.

Temeljne odrednice dugoročne koncepcije budućeg elektroenergetskog razvitka su:

- ~ postupna realizacija vlastitog sustava elektroopskrbe kao dijela jedinstvenog sustava HEP-a s glavnom opskrbnom TS 110/x kV lociranom u centru područja u blizini sjedišta općine tj. radne zone čiju temeljnu strukturu predstavljaju postojeća električna mreža

- 35, 10 i 0,22/0,38 kV prenamjenjena za novi sustav distribucijskih napona 110, 20 i 0,23/0,4 kV
- ~ izgradnja potrebnog broja novih elemenata sustava kao rezultat primjene dva temeljna kriterija i to:
  - * teritorijalne raspodjele konzuma
  - * propisane kvalitete isporučene električne energije, odnosno dozvoljenih padova napona koji se prekidički svode na određivanje graničnog međusobnog razmaka TS 20(10)/0,4 kV koji u naseljima gradskog karaktera iznosi u pravilu oko 500 m, a u seoskim naseljima i do 1000 m.
- ~ povoljnu okolnost u navedenom kontekstu predstavljaju postojeća nadzemna mreža 35, 10 i 0,4 kV koja se bez većih poteškoća može prenamjeniti za novi sustav distribucijskih napona 110, 20 i 0,4 kV izuzev S 35/10 kV odnosno TS 10/0,4 kV zbog potrebe prilagodbe energetskih transformatora.
- ~ dio mreže 20(10) kV za opskrbu električnom energijom sjedišta općine trebati će kablirati tako da će i buduća izgradnja planiranih TS 10/0,4 kV u navedenom naselju biti prilagođena za kabelski priključak.
- ~ na području ostalih naselja seoskog tipa i buduća mreža će biti nadzemna kod čega posebno mjesne mreže NN trebaju se temeljiti na izoliranim vodovima NN (SKS vodovi) montirani na betonskim stupovima.

Članak 94.

Na temelju dosadašnjih iskustava preporuča se duž trase svih dalekovoda rezervirati zaštitne koridore u kojima bi trebalo zabraniti bilo kakvu izgradnju. Preporuča se širina koridora ovisno o nazivnom naponu dalekovoda kako slijedi:

- ~ za DV 10(20) kV 2x15 = 30 m
- ~ za DV 35 i 110 kV 2x20 = 40 m
- ~ za sve TS 20/0,4 kV osigurati kamionski pristup.

U zaštitnim koridorima dalekovoda nije dozvoljena nikakva gradnja, niti rekonstrukcija bez prethodne suglasnosti nadležne elektroprivredne organizacije.

Korištenje i uređenje prostora unutar ovih koridora treba biti u skladu s posebnim propisima.

Koridori kroz Šumska područja formiraju se prema najvećoj visini drveća, tako da u slučaju pada drvo ne dosegne vodiče.

Kod paralelnog vođenja s drugim infrastrukturnim gradevinama moguće je preklapanje njihovih koridora uz nužnost prethodnog međusobnog usuglašavanja.

Za planirane zahvate unutar zaštitnog prostora transformatorskih i kabelskih stanica, odnosno unutar zaštitnih koridora kabela i dalekovoda potrebno je zatražiti posebne uvjete građenja od strane nadležne institucije.

Članak 95.

Minimalna površina gradevinske parcele za kabelsku TS je određena na način da su ispunjeni uvjeti o minimalnoj udaljenosti trafostanice 10(20)/0,4 kV od susjedne čestice:

- ~ minimalna udaljenost trafostanice 10(20)/0,4 kV od susjedne čestice iznosi 3,0 m.

Članak 96.

Za svaku postojeću i novoplaniranu građevinu mora biti osiguran priključak na elektro mrežu. Elektro mreža projektira se i izvodi sukladno posebnim propisima, a prema planskim rješenjima.

Članak 97.

Nije dopušteno projektiranje niti izvođenje elektro vodova kojima bi se ometalo izvođenje građevina na građevnim česticama, odnosno realizacija planiranih građevina, iz razloga izmjehštanja uvjetovanog naknadnom gradnjom planiranih građevina.

Članak 98.

Instalacije javne rasvjete u pravilu se izvode postojećim odnosno planiranim nogostupom uz prometnice.

Članak 99.

Prostornim planom utvrđuju se smjernice za određivanje lokacija vjetroelektrana:

- ~ izvan zaštićenih i predloženih za zaštitu dijelova prirode,
- ~ izvan planiranih građevinskih područja, infrastrukturnih koridora, visokih šuma i poljoprivrednog zemljišta,
- ~ izvan zona izloženih vizurama vrijednog krajolika, te s glavnih prometnica,
- ~ udaljiti zonu vjetroelektrane od naselja i drugih objekata najmanje 500m, odnosno razina buke za najbliže objekte ne smije prelaziti 40 dB(A),

Potrebno je:

- ~ uskladiti smještaj vjetroelektrana u odnosu na telekomunikacijske uređaje (radio i TV - odašiljači, navigacijski uređaji) radi izbjegavanja elektromagnetskih smetnji,
- ~ voditi računa u odabiru veličine i boje lopatica i stupa o mogućoj vizualnoj degradaciji prostora,
- ~ izraditi za karakteristične lokacije kompjutorsku vizualizaciju radi ocjene utjecaja vjetroelektrana na fizičnom krajoliku.

Konačne lokacije vjetroelektrana odrediti će se na temelju prethodnih istraživanja, studija podobnosti i provedbe postupka procjene utjecaja na okoliš.

Na području Grada Sinja predviđena su dva područja za vjetroelektrane; Visoka i Zelovo.

Lokacije vjetroelektrana prikazane su na kartografskom prikazu br. 2.3. „Energetski sustav“ u mjerilu 1:25000.

Vodnogospodarski sustav

Članak 100.

Područje koje pokrivaju vodoopskrbni sustavi "Ruda" i "Kosinac" obuhvaćaju grad Sinj sa novoustrojenim općinama sinjskog područja Trilj, Otok, Hrvace i Dicmo, te općine splitske Zagore Klis i Muć i dio Kaštelske Zagore.

Očekuje se izrada nove hidrauličke analize cijelog vodoopskrbnog sustava "Ruda" koji se opskrbljuje sa izvorišta Ruda.

U skladu s tim postoji mogućnost definiranja novih trasa pojedinih glavnih transportnih cjevovoda koji bi se položili uz postojeće prometnice.

Članak 101.

Prostornim planom izračunate su potrebne količine vode za planski period od 30 godina uz prosječni prirast od 1,5% godišnje. Usvojena specifična potrošnja po pojedinim potrošačima ima slijedeće parametre:

~ stanovništvo	190 l/sek/dan
~ krupna stoka	50 l/kom/dan
~ sitna stoka	15 l/kom/dan
~ okućnice	0,5 l/sek/ha
(prosječna okućnica 200 m ² =0,02 ha)	

Članak 102.

Prema parametrima iz prethodne točke potrebne količine vode koju je potrebno osigurati za vodoopskrbu stanovništva, stoke i okućnica, po pripadajućim vodoopskrbnim pravcima iznosi:

VODOOPSKRBNI OBJEKT(PRAVAC)	Potrebe količ. vode	Izvorište
P.K. Ruda	6,88	Ruda
V.S. Otok (Otok-Gala-Obrovac-Bajagić-niska zona)	43,83	Ruda
V.S. Vratnica (Udovičić-Grab-Trili)	10,60	Ruda
V.S. Trili (Trili-Vedrine-Jabuka)	39,00	Ruda
V.S. Sinj (dio Sinja - dio Lučana-dio Glavica, Brnaze-Turjadi-Košute, dio Radošića)	197,49	Ruda
C.S. Sinj (V.S. Ercegovci, V.S. Dale,V.S. Žuro, V.S. Vučipolje, C.S. Sičane, C.S. Vojnić)	138,00	Ruda
C.S. Strmen Dolac (Lijevo zaobalje)	39,60	Ruda
V.S. Sušnjevac (Sinj-Hrvace)	40,00	Kosinac
V.S. Kosinac I (Gljev-Čačjin Dolac-Bajagić-visoka zona)	18,76	Kosinac

Ukupno područje bivše općine Sinj 534,16 l/sec od toga vodoopskrbni sustav Ruda 475,40 l/sec (89%), a vodoopskrbni sustav Kosinac 58,76 l/sec (11%).

U navedenim količinama računata je i količina koja otpada na industriju. Tako vodoopskrbni sustav Ruda pokriva potrebe industrije sa 88 l/sec, dok na vodoopskrbni sustav Kosinac otpada 8 l/sec.

Članak 103.

Na području Grada Sinja postotak opskrbljenoosti vodom iznosi 76,79%. Ovakav postotak opskrbljenoosti proizlazi iz činjenice da je najveći broj stanovnika lociran u gradu Sinju dok manja okolna naselja sa velikom površinom, a malim brojem stanovnika nemaju još riješenu vodoopskrbu (Bajagić-visoka zona, Čačjin Dolac i Zelovo), ali su i neki cjevovodi u izgradnji (Gljev).

Članak 104.

Vodoopskrba Grada Sinja i pripadajućih naselja odvijat će se putem tri vodoopskrbna sustava, odnosno njihovih podsustava:

- ~ Vodoopskrbi sustav
  - 1 - "RUDA"
  - ~ podsustav "Ruda - Sinj-Splitska Zagora"
  - ~ podsustav "Otok - Gala - Obrovac - Bajagić"
  - ~ podsustav "Sinj - Dicmo - Bisko"
  - ~ podsustav "Čačvina - Velić - Vrpolje"
- 2 - "KOSINAC"
  - ~ podsustav Kosinac-Hrvace
  - ~ podsustav Kosinac-Gljev
  - ~ podsustav Kosinac-Bajagić(visoka zona)-Čačjin Dolac

3 - "ŠILOVKA"

~ podsustav "Bitelić - Rumin - Bajagić"

Članak 105.

Pored dogradnje vodovodne mreže na području Grada Sinja te osiguranja mogućnosti opskrbe vodom gradskih područja iz sustava Kosinca i Rude planira se proširenje sustava i na ona naselja kojima sada nije osigurana opskrba pitkom vodom iz vodoopskrbnih sustava.

U toku je realizacija proširenja vodoopskrbnog sustava Kosinac na područje Gljeva lociranog istočno od izvorišta Kosinac.

Članak 106.

Vodoopskrba naselja Grada Sinja na lijevoj obali Cetine uzvodno od mosta na Hanu predviđa se nastavkom podsustava "Otok-Gala-Obrovac-Bajagić" i njegovim spajanjem sa podsustavom Šilovke "Bitelić-Rumin-Bajagić" ($\phi 150$ mm) čija izgradnja tek također predstoji. Iz postojećih vodosprema i cjevovoda bit će moguća opskrba samo naselja uz sami rub hrvatačkog polja. Naselja na višim kotama opskrbljivat će se iz vodospreme Kosinac I do koje vodu tlači istoimena crpna stanica.

Ranije planirane crpne stanice Obrovac I i Obrovac II kao i vodosprema Obrovac (kota od 410 m.n.m.) izbacuju se izgradnjom vodospreme Kosinac I dok je vodosprema Čačjin Dolac (kota dna oko 470 m.n.m.) i dalje u planu.

Rješenja vodoopskrbe za ovo područje razrađena su samo na nivou ideje tako da je moguće da dalja razrada dovede do drugačijih rješenja, odnosno prostornog i visinskog razmještaja objekata vodoopskrbe.

Također je to moguće i na području Zelova gdje se predlaže razmatranje osiguranja vode za ovo područje putem crpne stanice u vodospremi Satrić (kota dna 530 m.n.m.) koja bi tlačnim cjevovodom osiguravala vodu u vodospremi Zelovo na koti cca 870 m.n.m. koja osigurava mogućnost garvitacijskog snabdijevanja vodom naselja Zelovo (810-830 m.n.m.).

Na razini idejnog rješenja postoji mogućnost opskrbe Zelova i sa zapadne strane iz pravca Ogorja.

Članak 107.

Vodoopskrba naselja općine Sinj na lijevoj obali Cetine uzvodno od mosta na Hanu predviđa se nastavkom podsustava "Otok-Gala-Obrovac-Bajagić" i njegovim spajanjem sa podsustavom Šilovke "Bitelić-Rumin-Bajagić" ($\phi 150$ mm) čija izgradnja tek također predstoji. Iz postojećih vodosprema i cjevovoda bit će moguća opskrba samo naselja uz sami rub hrvatačkog polja. Za naselja na višim kotama bit će neophodna izgradnja crnih stanica i vodosprema; Lagnića Dolac (kota dna 450 m.n.m.) i vodospreme Čačjin Dolac (kota dna oko 470 m.n.m.).

Rješenja vodoopskrbe za ovo područje razrađena su samo na nivou ideje tako da je moguće da dalja razrada dovede do drugačijih rješenja, odnosno prostornog i visinskog razmještaja objekata vodoopskrbe.

Također je to moguće i na području Zelova gdje se predlaže razmatranje osiguranja vode za ovo područje putem crpne stanice u vodospremi Satrić (kota dna 530 m.n.m.) koja bi tlačnim cjevovodom osiguravala vodu u vodospremi Zelovo na koti cca 870 m.n.m. koja osigurava mogućnost garvitacijskog snabdijevanja vodom naselja Zelovo (810-830 m.n.m.).

Članak 108.

Za gradnju novih ili rekonstrukciju postojećih vodoopskrbnih građevina potrebno je osigurati kolni pristup do parcele građevine te zaštitnu, transparentnu ogradu visine do najviše 2,0 m. Sve značajnije građevine u sustavu vodoopskrbe je potrebno osvijetliti.

Vodoopskrbe cijevi se postavljaju, u pravilu, u javno prometnu površinu, uskladeno s rasporedom ostalih komunalnih instalacija. Vodovodne cijevi se, u pravilu, položu sa nizbrdne strane ulice ili ceste. Na istoj strani su i TK kablovi, dok je uzbrdna strana ostavljena za odvodnju i elektrokable. Prilikom rekonstrukcije vodovodne mreže ili rekonstrukcije ceste potrebno je istovremeno izvršiti rekonstrukciju ili gradnju ostalih komunalnih instalacija u profilu ceste.

Moguća su odstupanja od predviđenih trasa vodovoda, ukoliko se tehničkom razradom dokaže racionalnije i pogodnije rješenje.

Članak 109.

Svaka postojeća i novoplanirana građevina mora imati osiguran priključak na vodoopskrbi sustav.

Vodoopskrbna mreža, osim magistralne za koju je Plan definirao koridore, sa svim pratećim elementima u pravilu se izvodi kroz prometnice.

Pojedinačni kućni priključci izvode se kroz pristupne putove do građevnih čestica. Isto se odnosi i na hidrantsku mrežu.

Sve građevine na vodoopskrbnom sustavu projektiraju se i izvode sukladno propisima i uvjetima kojima je regulirano projektiranje i gradnja tih građevina.

Članak 110.

Koncepcija navodnjavanja lijevog zaobalja sinjskog polja je identična rješenju gravitacijskog navodnjavanja desnog zaobalja. Vodozahvatna građevina kojom se vrši kontrolirano upuštanje voda Cetine u odvodnu kanalsku mrežu lijevog zaobalja locirana je također uzvodno od preljevnog praga izvedenog u koritu rijeke Cetine na lokalitetu zvanom "Bosanski gaz". Dimenzioniranje vodozahvatne građevine je izvršeno na protoku od 1,0 m³/sek.

U svrhu navodnjavanja suhih kraških polja potrebno je izvršiti istraživanja u svrhu aktiviranja prirodnih depresija u polju u kojima se skuplja površinska voda ili ispitati mogućnost navodnjavanja putem mini akumulacija u topografski, hidrološki i geološki pogodnim uskim dolinama koje primaju vodu s čvrste, ravne podloge.

Članak 111.

Temeljem rezultata do sada izrađenih hidrogeoloških analiza i elaborata za slivno područje Cetine krški predjeli Grada Sinja na lijevom zaobalu Cetine (obronci planinskog masiva Kamešnice) pripadaju II zoni sanitarnе zaštite (alternativna oznaka Ib zona) kaptiranog izvorišta Kosinac, odnosno izvorišta Malin i Rumin (potencijalnih kaptaža za vodoopskrbu). Zaštita ovih izvorišta zahtijeva uvođenje određenih ograničenja u korištenju prostora.

Članak 112.

Važećim "Pravilnikom o zaštitnim mjerama i uvjetima za određivanje zona sanitarnе zaštite izvorišta za piće" utvrđeno je u članku 4. da se "za područje krša, zbog specifičnosti krškog terena, priljevno područje, veličina i granica zona te režim zaštite određuje na temelju posebnih hidrogeoloških i

hidroloških radova". Istim Pravilnikom utvrđena su ograničenja i zabrane u vršenju djelatnosti i korištenja prostora u pojedinim zonama zaštite. Pri tome je značajno napomenuti da se radi o kriterijima koji su teško primjenjivi u kraškim terenima te se preporuča primjena kriterija iz publiciranog "Nacrtu prijedloga dopune pravilnika o zaštitnim mjerama i uvjetima za određivanje zona sanitarnе zaštite izvorišta za piće kojim se predviđa unutar zone u kojoj je podzemnoj vodi potrebno najmanje 50 dana do ulaza u objekt zahvata vode (II zona zaštite) rangiranje na II, III i IV u zonu.

Također se na osnovu dopunskih istraživanja (mikrozoniranje) mogu "osjetljiva i kritična mjesta" (ponori, zone privilegiranih podzemnih tokova) izdvojiti od ostalog terena koji podliježe blažim zabranama što bi se radilo samo po potrebi tj. ako postoji namjera izvedbe novog objekta na nekoj lokaciji, odnosno nastavka djelatnosti postojećeg unutar područja koje pripada određenoj sanitarnoj zoni (utvrđene temeljem hidrogeoloških i hidroloških istražnih radova).

Članak 113.

Prostornim planom određene su (u mjeri u kojoj je to moguće) granice potencijalnih sanitarnih zona kaptiranih izvorišta u okviru kojih se primjenjuju ograničenja i zabrane sukladno posebnim propisima (pravilnicima).

Članak 114.

Za područje Grada Sinja određen je lokalitet uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Grada Sinja na lokaciji uz vodotok Goručicu cca 1,0 km od njenog utoka u lateralni kanal.

Uredaj za pročišćavanje je projektiran kao mehaničko-bioški sa bioškim pročišćavanjem pomoću aktivnog mulja. Predviđena je etapna realizacija. Sve industrijske otpadne vode bit će priključene na uredaj za pročišćavanje Sinja samo ako su prethodnim predtretmanom svedene na nivo gradskih otpadnih voda.

Članak 115.

U prvoj etapi izgradenosti na uredaju se predviđaju otpadne vode u količini od 178,2 l/sek a u konačnoj 338,5 l/sek (30.000 ES). U obje etape izgrađenosti uredaja očekuje se kvalitet efluenta slijedećih parametara:

- ~ 20 mg/l BPK5 MKX
- ~ 20 mg/l BPK5 prosječno
- ~ 0,1 mg/l taložnih tvari
- ~ 1 mg/l fosfora

U konačnoj fazi izgradenosti uredaja na isti se predviđa dovesti sve otpadne vode samog Sinja kao i otpadne vode naselja Brnaze, Turjaci i Glavice te industrijsko-servisne zone na Kukuzovcu.

Ovakav sustav zahtijevat će izgradnju više destetaka kilometara kanalizacijskih kolektora (separativni sustav) sa nizom objekata - crpnih stanica.

Za preciznije utvrđivanje položaja kolektora, broja, kapaciteta i razmještaja crpnih stanica neophodna je izrada niza studija i projektnih rješenja koja sada nedostaju.

Članak 116.

U naseljima na lijevoj obali Cetine (Bajagić, Obrovac, Kosinac) predviđa se izgradnja manjih kanalizacijskih sustava kućanskih otpadnih voda sa obradom istih na tipskim uredajima za bioško pročišćavanje (tip bio-disk ili slično) prije ispuštanja u korito Cetine.

Članak 117.

Moguća su odstupanja od predviđenih trasa odvodnje, ukoliko se tehničkom razradom dokaže racionalnije i pogodnije rješenje.

Svaka postojeća i novoplanirana građevina mora imati osiguran priključak na javnu kanalizacijsku mrežu. Vodovi se izvode u sklopu prometnica.

Izgradnja građevina na kanalizacijskoj mreži izvode se sukladno propisima kojima je regulirano projektiranje i izgradnja ovih građevina.

Izuzetno, na područjima izvan obuhvata GUP-a Sinja, gdje nema izgrađenih sustava odvodnje otpadnih i oborinskih voda, do izgradnje kanalizacijskog sustava stambeni objekti rješavat će se izgradnjom vlastitih sabirnih jama.

Prilikom izgradnje sabirnih jama potrebno je:

- ~ da jama bude izvedena kao nepropusna za okolni teren
- ~ da se locira izvan zaštitnog pojasa prometnice
- ~ da od susjedne građevne čestice bude udaljena minimalno 3,0 m
- ~ da joj se omogući kolni pristup radi čišćenja
- ~ da od vodovodnog cjevovoda bude udaljena minimalno 3,0 m.

6. MJERE ZAŠTITE KRAJOBRAZNIH I PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I KULTURNO POVIJESNIH CJELINA

Prirodne vrijednosti

Članak 118.

Zaštićene prirodne vrijednosti su:

Potok Rumin (dio) značajni krajobraz

Na zaštićene dijelove prirode iz gornjeg stavka primjenjuju se mjere zaštite utvrđene Zakonom o zaštiti prirode i drugim posebnim zakonima.

Potok Rumin je veoma krajobrazno zanimljiv u svojem izvorišnom dijelu tj. gornjem toku. Vrijednost prirodnog predjela dopunjena je primjerima pučke arhitekture (stare mlinice).

Uvjeti zaštite:

- ~ na cijelom zaštićenom području sprječavati daljnju izgradnju
- ~ rekonstruirati postojeće mlinice
- ~ očuvati cijelovitost krajobraza i autohtonih biljnih vrsta
- ~ očuvati biošku raznolikost
- ~ moguće uređenje zemljanih staza i uređenje odmorišta korištenjem autohtonih materijala

Članak 119.

Prirodne vrijednosti predložene za zaštitu:

- ~ vodotok rijeke Cetine, značajni krajobraz
- ~ izvor Kosinac; posebni rezervat (ichtiološki)
- ~ izvor Goručice; posebni rezervat (ichtiološki)
- ~ priroda oko tvrdave u Sinju; značajni krajobraz
- *Pavića nebesa; značajni krajobraz*

Na zaštićenim i prirodnim vrijednostima predloženim za zaštitu, kao i na ekološki vrijednim područjima (posebnim rezervatima) obvezno je provoditi odredbe, naputke i smjernice sadržane u dokumentu Nacionalna strategija i akcijski plan zaštite bioške i krajobrazne raznolikosti.

Područja planirana za zaštitu u kategoriji posebnih rezervata potrebno je zaštititi od bilo kakve izgradnje građevina te ih samo uređivati i rekultivirati temeljem idejnog rješenja.

Kategorija zaštite (značajni krajobraz) razmjerno je liberalna i dopušta širok opseg ljudskog djelovanja u okviru kojeg postoji mogućnost održivog turističkog (izletničkog) i rekreativskog korištenja, ugostiteljske djelatnosti, tradicijske poljoprivrede (gdje to dopušta teren). Granicama zaštite izbjegnuta su postojeća naselja.

Članak 120.

Uvjeti zaštite prirode:

- ~ na zaštićenim prirodnim vrijednostima i onima predviđenima za zaštitu potrebno je zabraniti sve radnje kojima se umanjuje njihova prirodna vrijednost odnosno narušavaju svojstva zbog kojih su zaštićena ili ih se želi zaštititi
- ~ za planirane zahvate u prirodi, koji sami ili sa drugim zahvatima mogu imati bitan utjecaj na ekološki značajno područje ili zaštićenu prirodnu vrijednost, treba ocijeniti, sukladno Zakonu o zaštiti prirode, njihovu prihvatljivost za prirodu u odnosu na ciljeve očuvanja tog ekološki značajnog područja ili zaštićene prirodne vrijednosti
- ~ u što većoj mjeri treba zadržati prirodne kvalitete prostora, odnosno posvetiti pažnju očuvanju cjelokupnog prirodnog pejzaža i okruženja
- ~ prije bilo kakvog zahvata na zaštićenim prirodnim vrijednostima i prirodnim vrijednostima predviđenim za zaštitu, potrebno je izvršiti potpunu invrntarizaciju i valorizaciju staništa i posebno izdvojiti i zaštititi vrste i područja
- ~ potrebno je osigurati racionalno korištenje prirodnih dobara bez oštećivanja ili ugrožavanja njenih dijelova i uz što manje narušavanje prirodnih faktora
- ~ potrebno je sprječiti štetne zahvate i poremećaje u prirodi koji su posljedica tehnološkog razvoja i drugih djelatnosti i osigurati što povoljnije uvjete održavanja i slobodnog razvoja prirode.

Kulturna baština

Članak 121.

Sva inventarizirana nepokretna kulturna dobra na području Grada Sinja imaju svojstva kulturnog dobra i shodno tome podliježu pravima i obvezama Zakona o zaštiti kulturnih dobara, bez obzira na trenutni pravni status njihove zaštite. Pravni status zaštite obuhvaćen je sljedećim kategorijama:

- ~ kulturno dobro upisano u Registar nepokretnih kulturnih dobara
- ~ preventivno zaštićeno kulturno dobro
- ~ evidentirano kulturno dobro - zaštita prostornim planom

Članak 122.

Nepokretna kulturna dobra sistematizirana su prema vrstama i podvrstama. Osnovna podjela prema vrstama nepokretnih kulturnih dobara je sljedeća:

- ~ povjesna naselja i dijelovi povjesnih naselja,
- ~ povjesne građevine i sklopovi,

- ~ elementi povjesne opreme prostora, tehničke građevine s uređajima,
- ~ područje, mjesto, spomenik ili obilježje vezano uz povijesne događaje i osobe
- ~ arheološka nalazišta i lokaliteti,
- ~ krajolik ili njegov dio
- ~ etnozone

Zone zaštite određene su u cilju očuvanja tipoloških karakteristika povjesnog naselja i njegove karakteristične slike, te očuvanju njegovih povijesnih struktura (prostornih i graditeljskih). Diferencirane su prema stupnju očuvanosti povijesne građevne strukture i prostorne organizacije i različitim režima i mogućim zahvata. Zone zaštite povijesnih naselja definirane su kao:

A zona zaštite - prvi stupanj zaštite - odnosi se na zonu u kojoj se u potpunosti štiti ustroj naselja.

B zona zaštite vrednuje se kao drugi stupanj zaštite i uključuje povjesni prostor naselja u kojem je očuvana tradicionalna matrica, mreža ulica i parcelacija te pripadajuća povijesna (tradicionalna) arhitektura, ali je djelomice izgrađena i novijim građevinama koje čine skladnu cjelinu.

Samo na povjesni dio Grada Sinja primjenit će se prvi stupanj zaštite (A zona zaštite), dok su ruralna naselja na području Grada Sinja ovim elaboratom vrednovana kao B zona zaštite.

Zaštićena kulturna baština prikazana je na kartografskom prikazu br. 3.1. "Uvjeti korištenja i zaštite prostra - Područja posebnih uvjeta korištenja", 1:25000.

Članak 123.

Popis arheoloških lokaliteta na prostoru obuhvata Prostornog plana:

GRAD SINJ

1. Ćemер, lokalitet sa zapadne strane sinjske tvrđave Grad, nedaleko od kuće Brajnović, antičko razdoblje (ostaci rimskog vodovoda i temelja građevine, luk u razini zemlje). Ostatcima danas nema traga, zatrpani ili uništeni novogradnjama.

2. Fratarka, nalazište na jugozapadnom uglu njive Fratarka, danas prostor Novog naselja, antičko i srednjovjekovno razdoblje. Otkopano nekoliko grobova, obloženih i pokrivenih pločama od mulike, slučajan nalaz - rimski denar, nalaz danas u Muzeju Cetinske krajine Sinj.

3. Gaj iznad Tomaševića, na međašnjem području Sinja i Brnaza, antičko razdoblje, ostava od oko 120 primjeraka antičkog brončanog novca. Monete Valentiniana II, Teodozija i Arkadija (kraj 4. i poč. 5.st). Slučajni nalaz iz 1903.g. Nalazi u Arheološkom muzeju Split i Arheološkoj zbirci franjevačkog samostana u Sinju.

4. Korito potoka Goručica u predjelu Ruduše, prapovjesno i antičko razdoblje, slučajni nalazi: ulomak kremenog noža, kremena strijelica u obliku lastinog repa bez trna, rimski zlatni prsten, kasnoantička svjetiljka s prikazom Krista na disku. Nalazi u Muzeju Cetinske krajine u Sinju.

5. Tvrđava stari Grad – prapovjesno, antičko, srednjovjekovno i novovjekovno razdoblje. Slučajni nalazi u Arheološkom muzeju Split, Muzeju Cetinske krajine i Arheološkoj zbirci franjevačkog samostana u Sinju. Zaštitna arheološka istraživanja 1998., 1999., i 2004.g.

6. Klarića kuće, zaseok Perići na zapadnom rubu Sinja, antičko razdoblje. Ostaci rimskog vodovoda, nekoliko keramičkih cijevi, slučajni nalazi iz 1958.g. u Muzeju Cetinske krajine Sinj.

7. Zaseok Križanci, na medji Sinja i Radošića, nedaleko od kuće Jakova Križanca, antičko razdoblje, otkopana dva antička skeletna groba s prilozima, keramički vrč i svjetiljka, prethodno

je pronađena rimska nadgrobna stela. Nalazi u Muzeju Cetinske krajine u Sinju.

8. Kuća Davora Dalbela na Luci, kasnoantičko razdoblje, pronađena presvodena zidana kasnoantička grobnica, u njoj nekoliko ulomaka amfora, slučajni nalaz iz 1979.g.

9. Kuća Drage Tripala u Brnaškoj ulici, antičko razdoblje. Pronađena glava rimske carice Herenije Etruscile, slučajni nalaz iz 1960. Nalaz u Muzeju Cetinske krajine u Sinju.

10. Kuća Grabovac, antičko razdoblje. Slučajni nalaz, ulomak antičkog natpisa. Nalaz u Muzeju Cetinske krajine u Sinju.

11. Kuća Slavka Čelika nedaleko od sinjskog bazena, antičko razdoblje. Prigodom iskopa za kuću 1967.g. nađena jedna veća kamena plitica, ulomci antičkih tegula, ulomci staklenih posuda i tri brončana novčića iz 4. st. Nalazi u Arheološkoj zbirci franjevačkog muzeja u Sinju.

12. Kula, današnja vojarna na prostoru između Gorućice i zaseoka Župići, kasnoantičko i srednjovjekovno razdoblje. Pronađen grob visokog bizantskog časnika, nalazi kaciga i staklena posuda (zagubljena). Nalaz kacige u Muzeju Cetinske krajine u Sinju. U iskopu kanala za kanalizaciju nove menze u vojarni 4. 10. 1993.g. otkopan je jedan trapezoidan grob, bez priloga.

13. Međine i Pelimovac na jugozapadnoj padini brijege na kojem je sinjska tvrdava Grad. Prapovijesno i antičko razdoblje. Nalazi u Arheološkom muzeju u Splitu, Muzeju Cetinske krajine i Arheološkoj zbirci franjevačkog samostana u Sinju.

14. Obor Uge Dalbela u Istarskoj ulici, antičko razdoblje. Pronađen rimski žrtvenik, posvećen bogu Nocturnu, nalaz u Muzeju Cetinske krajine u Sinju.

15. Općinska lokva, na raskrižju puta za Rudušu i puta za zaselak Župiće. Kasnoantičko razdoblje. Otkopani temeljni ostaci kasnoantičke građevine iz 4./5. st. Ostaci građevine se svojim istočnim dijelom nalaze ispod sada asfaltirane ceste.

16. Brdo Pavića nebesa, na sjeverozapadnom rubu Sinja, na prostoru iznad Perasovih vinograda. Prapovijesno razdoblje. Slučajni nalazi, kremeni artefakti. Nalazi u Muzeju Cetinske krajine Sinj.

17. Put Ruduše, nedaleko od Deličeve kuće u Sinju, neodređeno razdoblje. Pronađeno nekoliko kamenim pločama obzidanih i pokrivenih grobova.

18. Ruduša, na položaju današnje strojarnice u ciglani, antičko razdoblje. Pronađeni antički grobovi, nadgrobni spomenici. Nalazi u Muzeju Cetinske krajine. Pojedinačni nalazi pronađeni su i na drugim mjestima u ciglani.

19. Šabići, nalazište je nedaleko od groblja u Brnazama, s istočne strane Sinj – Split, antičko razdoblje. Nađena antička nadgrobna stela, koja se nalazi u Arheološkoj zbirci franjevačkog samostana u Sinju. Pronađeno više skeletnih grobova koji su krčenjem zemljišta potpuno uništeni.

20. Šišova glacica iznad zaseoka Šimac, na sjeverozapadnom rubu Sinja, novovjekovno razdoblje. Na ovom položaju se u 18. st. nalazilo manje groblje, pronađen veći kameni križ s natpisom na bosančici iz 1703.g. sada u Arheološkoj zbirci franjevačkog samostana u Sinju. Groblje je kasnije iskrčeno, a na njegovom položaju danas je vinograd.

21. Tomaševića draga, na sjevernom rubu visoravn Donjeg Radošića iznad zaseoka Župići, antičko razdoblje. Sačuvane kolotečine antičke ceste.

22. Tripalov voćnjak, danas na položaju autobusnog kolodvora u Sinju, antičko razdoblje. Slučajan nalaz, reljef Silvana s tri nimfe. Nalaz u Arheološkoj zbirci franjevačkog samostana.

23. Pijaca - Trg kralja Tomislava u Sinju, novovjekovno razdoblje. Zaštitna istraživanja 1987. g. prigodom uređenja kanalizacije i trga u Sinju, pronađena tri groba, nije bilo nalaza.

24. Žankova glacica kod kuće Tripalo-Boko u Sinju, antičko razdoblje, slučajni nalaz nadgrobni natpis Tiberia Claudia Priscusa 1-2 st.u Arheološkom muzeju u Splitu.

25. Ispred Općinskog suda u Sinju, novovjekovno razdoblje, ostaci mletačke kanalizacije iz 18 st.

26. Nedaleko od kuće Tina Alčića ispod tvrdave Grad, novovjekovno razdoblje, pronađen visoki kapitel na kojem je uklesana godina 1773. g.

27. Štalija kod kuće Vuletić, novovjekovno razdoblje, slučajan nalaz, kameni blok u koji su urezane tri godine, 1406., 1706., 1796. inicijali B. P. te još nekoliko slova i znakovi. Nalaz u Muzeju Cetinske krajine u Sinju.

28. Domazetov dolac, kasnoantičko razdoblje. Pronađen jedan grob obzidan i pokriven kamenim pločama. Prilozi u grobu dvije staklene posude (boca i čaša) i jedna obradena kamena pločica. Nalazi u Muzeju Cetinske krajine u Sinju.

LUČANE

29. Bare, na položaju Brižina, nedaleko od kuće Nikole Vučemila pok. Stipana, ranosrednjovjekovno i kasnosrednjovjekovno razdoblje. Arheološka istraživanja 1981. i 1983. g. Nalazi u Muzeju Cetinske krajine u Sinju.

30. Bukovik, nalazište u kanjonu Sutine, sjeverozapadno od zaseoka Đipalo, prapovijesno razdoblje. Gradina s dva nivoa utvrđenja. Gradina dominira Lučanima, strateški osigurava prirodnji prijelaz iz Cetinske krajine kroz kanjon Sutine prema Muću.

31. Donje ili Malo šematorije, nalazište je u jarugi južno i zapadno od seoskog groblja i župne crkve sv. Kate, srednjovjekovno razdoblje? Ima grobova, teren je potpuno obrastao, nekoliko obložnih ploča vidljivo je u razini zemlje. Nema nalaza.

32. Dipalova kosa u Zasutini, srednjovjekovno razdoblje. Prema pričanju mještana ovdje ima grobova obzidanih i pokrivenih pločama od mulike, nema nalaza, groblje je na padini brijege, nekoliko je grobova erozijom uništeno.

33. Kuća Tomislava Baraća uz desnu obalu Sutine kod mosta, neodređeno razdoblje. Vlasnik kopajući temelje za svoju kuću, naišao je na 3-4 groba, u kojima nije bilo nalaza, grobovi su iskrčeni, danas im nema trag-a.

34. Lopate sj. od groblja sv. Kate, neodređeno razdoblje. Pronađeni su grobovi pokriveni i obzidani pločama od mulike. Jedan dio grobova bio je označen nadgrobnim spomenicima, od kojih se nekoliko sačuvalo: jedan sanduk priklesan je za kapelicu kod škole, ukrašeni sljemenjak, danas pred župnim uredom kod groblja i jedan sanduk ukrašen reljefnim križem. Dio grobova prigodom obrade zemlje je iskrčen. Nema nalaza.

35. Oranica Ande Smolje ud. Jure, nedaleko od mosta, uz lijevu obalu Sutine, neodređeno razdoblje. Prema pričanju vlasnice vidljivi grobovi obzidani i pokriveni kamenim pločama. Grobovi danas nisu vidljivi.

36. Šušanj, nalazište na prostranom zaravnjenom vrhu brda uz južni rub klanca Sutine, zapadno od zaseoka Baraći i Radići, prapovijesno i antičko razdoblje. Ostaci vrlo prostrane gradine. Nalazi u Muzeju Cetinske krajine.

37. Vinograd Joze Radića, na jugoistočnoj padini brada Šušanj, kasnoantičko razdoblje pronađena dva groba. Nalazi u Muzeju Cetinske krajine.

38. Kuća Šimuna Čovića, ranosrednjovjekovno razdoblje. U kuću bio uzidan reljefni ulomak. Danas izgubljeno.

RADOŠIĆ

39. Gomelice, na krševitom predjelu zvanom Gaj, prapovijesno razdoblje. Nekoliko desetaka manjih gomila. U jednoj prekopanoj gomili nadan je grob sa spaljenim pokojnikom i nekoliko ulomaka keramike. Nalazi u Arheološkom muzeju u Splitu.

40. Kukuzova glacica, iznad magistralne ceste Sinj-Split u predjelu Kukuzovac, na južnom rubu Donjeg Radošića, prapovijesno razdoblje. Na vrhu Glavice jedna veća gomila, i na padinama nekoliko manjih kamenih gomila. Rekognosciranjima je pronađeno nekoliko kremenih odbitaka i ulomaka kremenih noževa. Nalazi u Muzeju Cetinske krajine.

41. Okruglo, iznad Radovića kuća na Donjem Radošiću, prapovijesno razdoblje. Gradina s plateau polukružna oblika. Neolitički nalazi, kremeni artefakti, kremeni odbici, kremene strijelice, dvije jezičaste sjekirice, nož od opsidijana i komad opsidijanske jezgre. Nalazi u Muzeju Cetinske krajine.

42. Rust, nalazište na strmom grebenu, na zapadnoj padini Visoke, iznad zaseoka Križanci na Radošiću, prapovijesno razdoblje. Veća kamera gomila, nepravilna oblika. Gomila je na strmoj padini grebena, pa je na sve strane znatnije rasuta.

43. Visoka (kota 707) iznad zaseoka Gugići i vojnog poligona Kukuzovac na Radošiću, prapovijesno razdoblje. Gradina utvrđena dvostrukim prstenastim bedemom nepravilna trapezoidna oblika, bedemi su suhozidni, u cijeloj duljini vidljivi su tragovi zidanja. Na prostoru gradine danas se nalazi PTT odašiljač, nalazi prapovijesne keramike.

44. Vršci, na međašnjem prostoru Radošića i Brmaza, prapovijesno razdoblje. Pronaden ulomak kremenog noža, danas u Muzeju Cetinske krajine.

TURJACI

45. Bekanova gradina, na istočnom rubu Turjačkih poda prema Sinjskom polju iznad zaseoka Budimir-Bekan, prapovijesno razdoblje (kasno brončano i starije željezno razdoblje). Pronadjeni ulomci keramičkih posuda, nalazi danas u Muzeju Cetinske krajine.

46. Crkvina, uz istoimeni bunar na zapadnom rubu Sinjskog polja istočno od zaseoka Periči i Vlastelice u Turjacima, antičko razdoblje i kasnosrednjovjekovno razdoblje. Ostaci veće građevine, na susjednim oranicama pronađeni ulomci antičke keramike, tegula, amfora, te nekoliko novčića iz 4 st. Nalazi u Muzeju Cetinske krajine.

47. Begova glacica iznad zaseoka Klarić-Kukuz, na medi Brnaza i Turjaka, na krajnjem sjevernom rubu visoravnii Turjački podi, prapovijesno razdoblje. Gradina, nema nalaza.

48. Kuća Britvić, nalazište je južno od danas ruševne kuće Britvić, antičko razdoblje. Nalaz kamenoga sarkofaga dvogodišnje djevojčice CLOVINTINE.

49. Radašuša, na sjevernom rubu visoravnii Turjački podi, južno od zaseoka Klarić-Kukuz, na medi Brnaza i Turjaka, prapovijesno razdoblje. Gradina sa svih strana utvrđena suhozidnim bedemom, pravokutnog oblika, dva nivoa. Na jugoistočnom kraju gornjeg platoa veća je kamera gomila.

50. Tripaluša, sjeveroistočno od zaseoka Periči, srednjovjekovno razdoblje. Četiri groba obzidana i pokrivena pločama od mulike, bez nalaza. Grobovi su pronađeni prigodom uređenja terena za nogometno igralište.

51. Turjački podi, prapovijesno nalazište. Slučajni nalazi kremenih odbitaka i ulomci prapovijesne keramike.

52. Vlastelice, prapovijesno nalazište. Slučajni nalazi kremenih odbitaka.

ČITLUK

53. Gašparovac, otočić na rijeci Cetini između Bajagića i Čitluka, neodređeno razdoblje.

54. Klačine sa zapadne strane Aequuma na predjelu između potoka Karakašica i brda Krinj na međašnjem prostoru Čitluka i Karakašice, antičko razdoblje. Ostaci zida (dio temelja akvedukta antičkog Aequuma).

55. Klašnjevac, na izvanzgradskom području ant. Aequuma, istočno od samostanskog imanja i crkve sv. Frane antičko razdoblje i kasnosrednjovjekovno razdoblje. Pronadeno osam dobro sačuvanih antičkih nadgrobnih natpisa i jedan natpis

posvećen JUNONI. Starija literatura ovdje prepostavlja nekropolu ant. Aequuma. Zaštitnim istraživanjima (provedena prigodom izgradnje vodovoda) 1986.g. pronađeni samo ostaci suburbane arhitekture. Otkriven jedan kasnosrednjovjekovni grob i u njemu kao spolje dvije ploče s antičkim natpisima. Nalazi u Muzeju Cetinske krajine i Arheološkoj zbirci franjevačkog samostana.

56. Maganjića kuće na Čitluku, sjeverozapadno od Aequuma, antičko razdoblje. Na ovom položaju pronađen je 1952. g. ulomak reljefa s prikazom Silvana i dijelom natpisa. Od natpisa se u donjem dijelu sačuvalo...VILICUS VOTO. Nalaz u Arheološkoj zbirci franjevačkog samostana.

57. Masovčića brig, nedaleko od desne obale Cetine, prapovijesno razdoblje. Ovdje se nalaze dvije zemljane gomile promjera 8 m. U jednoj djelomično oštećenoj gomili, nađeno je nekoliko sitnijih ulomka grube, grube, prapovijesne keramike.

58. Matići izvan gradskih bedema ant. Aequuma. Uz sjeverozapadne i zapadne bedeme nađeno je šest cijelih i fragmentarnih antičkih nadgrobnih natpisa. Slučajni nalaz između 1878. i 1961.g. Nalazi u Arheološkoj zbirci franjevačkog samostana. Nalazi nisu pronađeni *in situ* već su bili ugrađeni u kuću Matića.

59. Stonožića glacica zapadno od Aequuma na Čitluku, antičko razdoblje? Krajem 19.st. na ovom položaju bili su vidljivi ostaci zgrade popločani mozaičnim podom. Prilikom reambulacije terena tragovi mozaika nisu pronađeni.

60. Zaseok Šošo na Čitluku na pobliže neodređenom mjestu, kasnoantičko i srednjovjekovno razdoblje. Pronadjen jedan bizantski brončani novac Justinijana I (527.-565.g.) i jedna kameja od žučkastog stakla s poprsjem sv. Demetrija (12.-13.st.). Slučajni nalazi iz 1936.g. Nalazi u Arheološkoj zbirci franjevačkog samostana u Sinju.

61. Šošin vinograd s južne strane puta za Demerovac, uz jugoistočni bedem antičkog Aequuma, antičko razdoblje. Na ovom položaju u kamenoj litici bio je uklesen reljef Dijane i Silvana. Prethodno je na ovom položaju bio pronađen antički posvetni natpis L. Eburnusa Tatianusa. Reljef je bio isklesan u živoj stijeni. Godine 1931. je ispišan iz litice i prenesen u Arheološku zbirku franjevačkog samostana. Natpis s ovog položaja je kasnije zagubljen.

KARAKAŠICA

62. Bukva na putu za Čitluk u Karakašici, antičko razdoblje. Na ovom položaju 1879.g. nađen je počasni natpis dvaju duovira Aequuma, a sadrži podatke o gradnji portika i triklinija nekom božanstvu u Aequumu. Nalaz u Arheološkoj zbirci franjevačkog samostana u Sinju

63. Nalazište uz oranicu Jakova Žmire iz Karakašice, sa zapadne strane Krinja, u jaruži koja vodi od Miloševog jezera u Hrvatačkom polju, antičko razdoblje. Na ovom položaju nađena je mramorna glava rimske božice. Slučajni nalaz iz 1976. danas u Muzeju Cetinske krajine u Sinju.

64. Njiva Bože Lapića pok. Ante, uz kuću Ante Runje na zapadnom obronku uzvisine Petrade u Karakašici, prapovijesno, antičko i srednjovjekovno razdoblje. Grobovi obloženi i pokriveni pločama od mulike. Otkopana su tri groba, obloženi pločama od mulike, bez nalaza. Na položaju Petrade (pobliže neodređeno) nađeno je više ulomaka prapovijesne keramike i nekoliko antičkih ulomaka. Grobove je probno istraživao Nikola Gabrić 1959.g.

65. Položaj Pod peći, nedaleko od zaseoka Bikići, na zemlji Marina Perkovića u Karakašici, antičko razdoblje. Na ovom položaju nađen je *in situ* antički nadgrobni natpis petnaestogodišnjeg Caetenia Secunda, slučajan nalaz iz 1908. g. Danas u Arheološkom muzeju u Splitu.

HAN

66. Korito Cetine ispod mosta na Hanu, prapovijesno razdoblje. Nadena jedna čekić-sjekira s rupom za nasad drške i ručni paleolitički klin, slučajni nalazi iz 1975.g. Nalazi u Muzeju Cetinske krajine.

67. Mostine na Hanu, antičko razdoblje. Nađen jedan veći zavjetni žrtvenik posvećen Dijani kojeg je zavjetovao P. Marronius Maximianus. Čuva se u Arheološkoj zbirci franjevačkog samostana u Sinju. Slučajni nalaz iz 1920. g. Na Mostinama na Hanu u Obrovcu Sinjskom, pretpostavlja se antički mostni prijelaz preko Cetine na cesti koja je vodila od Aequuma prema Servitiumu.

JASENSKO

68. Zaseok Grčići, antičko razdoblje. Na ovom položaju pronađeno je nekoliko antičkih kamenih ulomaka, dva ulomka natpisa i ulomak lavle glave. Danas u Arheološkoj zbirci franjevačkog samostana, slučajni nalazi iz 1972. Nalazi su fragmentarni.

69. Kraljeva ograda u zaseoku Tomiči u Jasenskom, nasuprot kuće Stipe Tomića pok. Ilike, kasnoantičko?, ranosrednjovjekovno razdoblje. Pronađen jedan grob s prilozima (željezna pojasma kopča, kresivo, cjevasti okov remena, kresivo i šilo). Slučajni nalaz iz 1975.g. Nedaleko od ovog groba pronađen još jedan grob obložen i pokriven pločama od mulike bez priloga.

70. Njiva Mile Napića uz seoski put zapadno od zaseoka Tomiči, antičko razdoblje. Nađeno više antičkih ostataka (srebrni novac Aleksandra Severa, ulomci tegula i keramičkih posuda, prema pričanju vlasnika njive ima i ostataka zidova). Slučajni nalazi iz 1958. g. Nalazi u Arheološkoj zbirci franjevačkog samostana u Sinju, vrlo su fragmentirani.

SUHAĆ

71. Na oranicama sjeverno i sjeverozapadno od stare Bokine kuće na Suhaču, antičko razdoblje. Brojni su ostaci antičkih tegula (uglavnom u medju između Tomaševića njive i njive zvane Bokinica). Krčenjem na Bokinici pronađene su keramičke cijevi antičkog vodovoda. Pronađen veći antički kameni postament s profilacijom na sve četiri strane (sada se nalazi uz sjevernu među Tomaševića njive). Slučajni nalazi oko 1950. g. Rekognosciranja 1993.g. Većina građevinskih ostataka na ovom položaju iskršena je u vrijeme sadnje vinograda pred oko 70 godina.

72. U vinogradu Ante Vučemila pok. Jure na položaju Dolac, neodređeno razdoblje. Pronađena tri groba obzidana i pokrivena pločama od mulike bez nalaza. Slučajni nalazi oko 1950., rekognosciranja 1993.g. Grobovi su bili pronađeni prilikom krčenja za vinograd.

73. Nalazište oko 20-ak m od kuće Šimuna Marića, antičko razdoblje. Prigodom krčenja za terenu pronađen ulomak antičkog natpisa i ostaci nekakve građevine. Slučajni nalaz iz 1952. g. Ulomak je bio uzidan kao spolija. Nalaz u Arheološkoj zbirci franjevačkog samostana u Sinju.

BRNAZE

74. Ivkovića, Mandačeva, Bunarska glavica ili Mijoljača, prapovijesno, antičko, ranokršćansko, srednjovjekovno razdoblje. Najstariji tragovi ostaci gradinskog naselja, plato gradine danas je u cijelosti uništen. Prapovijesni ostaci (ulomci keramičkih posuda, jedna kamera sjekira), antički ostaci (ulomci antičkih posuda, brončani novac, brončana spona i jedan žrtvenik). Ranokršćanskoj crkvi je prethodila ranokršćanska memorija (pronađeni ulomci pluteja) i antička arhitektura. Otkriveni ostaci šesteroapsidalne rano srednjovjekovne crkve koju je prekrilo kasno srednjovjekovno groblje s istraženih 109 grobova. Nalazi u Arheološkoj zbirci franjevačkog samostana, Muzeju Cetinske krajine,

Arheološkom muzeju i Muzeju hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu. Gotovo cijeli istraživani položaj uništen je iskopom građevinskog pijeska.

ZELOVO

75. Jukića gradina, nalazište na zadnjim JI pristrancima Svilaje iznad Želova, na koti 870, prapovijesno razdoblje. Na ovom položaju nalazi se prostrana gradina utvrđena suhozidnim bedemima s južne i sa zapadne strane. Nalazi netipične prapovijesne keramike. Gradina svojim položajem dominira Želovskom visoravni i brdskim masivom prema Hrvatačkom polju.

76. Jukići, nalazište oko 1 km južno od Jukića gradine, ispod zaseoka Jukići, prapovijesno razdoblje, kamena gomila promjera oko 11 m. Nasip gradine većim dijelom zdrobljen u građevinski pijesak. Prema podacima prof. Ivana Marovića. U nasipu pronađeno nekoliko netipičnih ulomaka prapovijesne keramike. Rekognosciranja 1985.g. Nalazi u Arheološkom muzeju u Splitu. Ostaci groba i gomile sačuvani su u manjem dijelu.

77. Nalazište na predjelu Kupnjača, srednjovjekovno razdoblje. Imo grobova obzidanih i pokrivenih pločama od vapnenca. Nema nalaza. Grobovi su djelomično uništeni obradom terena.

78. Brdo Plišvice (kota 986), koje dijeli područja Želova i Lučana, prapovijesno razdoblje. Veća kamena gomila promjera oko 20 m. Nema drugih arheoloških nalaza. Rekognosciranja 1985. g. Gomila je dobro sačuvana.

79. Nalazište uz južnu stranu ceste Hrvace-Zelovo, u vrtići zvanoj Vukov dočić na jugoistočnom rubu zelovske zaravni, neodređeno razdoblje. Ostaci grobova obzidani i pokriveni pločama od vapnenca, bez nalaza. Rekognosciranja 1985. g. Grobovi se oštećuju obradom vrtića.

GLAVICE

80. Gluvine kuće « Iza grede », ranosrednjovjekovno i srednjovjekovno razdoblje, 1996.g. istraženo manje srednjovjekovno groblje s 14 grobova.

81. Gulići – blizu ceste Sinj – Han, kod Gulića kuća, antičko razdoblje, nađen nadgrobni natpis Gaja Octavija, veterana VII legije iz pr. pol. 1. st. Slučajni nalaz iz 1900.g. Danas u Arheološkoj zbirci franjevačkog samostana u Sinju.

82. Jelinčići – uz seoski put kod Jelinčića kuća, ranosrednjovjekovno razdoblje? Vidljive obložnice grobova. Prema podacima S. Gunjače iz 1949.g. Prof. Ante Milošević nije pronašao te grobove, pretpostavlja zbog toga što je put prema zaseoku Jelinčića prije dvadesetak godina, proširen pa su tom prigodom uništeni i grobovi. U obilasku 2003. vidljive obložnice grobova.

83. Jojine kuće « Iza grede », uz rub polja, u dvorištu Ivana Poljaka, ranosrednjovjekovno razdoblje. Arheološka istraživanja 1997. g. Do sada istraženo 15 duboko ukopanih grobova. Dva su bila obložena i pokrivena pločama od mulike, a ostali su ukopani u ovalne rake djelomično obložene drvetom i kamenjem. Nalazi iz grobova u Muzeju Cetinske krajine.

84. Kongor « Iza grede » u Glavicama, na rubu polja kod kuće Bože Poljaka, ranosrednjovjekovno razdoblje. Arheološka istraživanja 1996. g. Otkriven jedan grob obložen i pokriven pločama od mulike. Nalazi u Muzeju Cetinske krajine.

85. Brdo Križ – na južnom obronku brda, ispred kuće Bože Kuštare, neodređeno razdoblje. Pronađen jedan grob, tu se i ranije nalazilo na grobove. Slučajni nalaz iz 1980.g.

86. Lušić – nedaleko od Jadrijevića, uz cestu Sinj – Han, na oranicama i malom lugu između kuće Mate Paleška (Matanovi dvori) i odvojka puta za zaselak Biloderić, antičko i kasnosrednjovjekovno razdoblje. Ostaci antičke građevine i kasnosrednjovjekovno groblje. Ostaci antičkih zidova su još mjestimično vidljivi i sačuvani nekoliko desetaka cm iznad

zemlje. Na cijelom prostoru nalaze se ulomci antičkih tegula i amfora, nađeno je i nekoliko natpisa, jedan natpis (F/ORTUNATUS VI VIR...) je naden 1949. i prenesen u Arheološku zbirku franjevačkog samostana u Sinju, ali je uništen u vrijeme zadnje obnove crkve u Sinju. U ruševine antičke građevine naknadno je ukopano kasnosrednjovjekovno groblje, a jedan je grob bio pokriven srednjovjekovnim stećkom u obliku sanduka. Poneki od grobova su imali urezane križeve na donožnicama. Pronađena dva ulomka antičkih natpisa oko 1900. i 1950., a grobovi 1986. g. Nalazi u Arheološkom muzeju u Splitu i Arheološkoj zbirci franjevačkog samostana u Sinju.

87. Položaj Markovača – u zaseoku Masnići, kasno srednjovjekovno razdoblje. Pronađen jedan grob obzidan i pokriven kamenim pločama, u grobu nađen jedan lijevani brončani prsten. Slučajni nalaz iz 1967.g. Nalaz u Muzeju Cetinske krajine. Podataka o drugim grobovima nema.

88. Položaj Pod Gredom – Potočina, srednjovjekovno razdoblje. Nekoliko vidljivih grobova prema podacima Stjepana Gunjače iz 1949. g. sa stećima kojih danas nema. Vjerojatno su uništeni kao i većina grobova erozijom terena. U razdoblju između 23. rujna i 23. listopada 2003. godine u ukupno 18 radnih dana obavljeno je arheološko istraživanje na ovom položaju gdje je otkriveno i istraženo osam srednjovjekovnih grobova, a dva groba su sadržavala nalaze. Od arheoloških nalaza pronađena je brončana vitica i brončana «S» naušnica. Na jednoj uzglavnoj i četiri donožne ploče urezani su križevi. Na ovom položaju 80-tih godina 20.st. erozivnim djelovanjem je uništeno 20-tak grobova koji su također bili obloženi i pokriveni kamenim pločama. U njima su pronađeni nalazi, jedna lijevana grozdolika naušnica i jedna brončana vitica. Nalazi u Muzeju Cetinske krajine.

89. Šibenica – na visokom brijegu sjeverno od zaseoka Bogdana na medji Sinja i Glavica, prapovijesno razdoblje (mladi neolitik-daniljska kultura i željezno doba). Gradina bez jasnog gradinskog platoa i uočljivih ostataka utvrđenja. Nalazi prapovijesne keramike, ulomci žrvnjeva i pitosa. Na 50-ak m širokoj zaravni s istočne strane gradine nalazi se suvremeno groblje. Rekognosciranja 1980. i 1988.g. osim keramike iz brončanog i željeznog razdoblja, drugih nalaza nije pronađeno.

90. Zaseok Šimići, srednjovjekovno razdoblje. Pronadjen vršak strijelice s tordiranim tuljcem, slučajni nalaz iz 1969. g. Podaci o okolnostima nalaza nisu poznati.

91. Položaj na zemljištu zvanom Vidurinovke, nedaleko od Jadrijevića, kasnoantičko razdoblje. Pronadene dvije presvodene kasnoantičke grobnice, bez priloga. Slučajni nalaz iz 1950. g. Zaštitna istraživanja proveo prof. Ivan Marović.

92. Položaj Mladarev brig - uz cestu Sinj-Han, kod kuće Zvonka Cvrlje, kasnosrednjovjekovno razdoblje. Zaštitno istraživanje na navedenom lokalitetu obavljeno je 16. 17. i 18. veljače 2000.g. Istražen je jedan grob s kamenom grobnom arhitekturom. Osim skeletnih ostataka u grobu nije bilo nalaza.

BAJAGIĆ

93. Bajagičko groblje, ranosrednjovjekovno razdoblje. Slučajni nalazi iz 1971.-1980.g. ostruge, strijelice, noževi, kopija, srpovi, keramičke posude, danas se nalaze u Muzeju Cetinske krajine i Arheološkoj zbirci franjevačkog samostana u Sinju.

94. Župna kuća, prapovijesno razdoblje. Nekada se tu nalazila veća kamera gomila s grobom u sredini, nije bilo nalaza. U nasipu gomile iznad groba naden je brončani bodež, danas u Arheološkoj zbirci franjevačkog samostana u Sinju.

111. Balajića gomila, nedaleko od Šustinih kuća, prapovijesno razdoblje. Veća prapovijesna gomila. Nalazi u Muzeju Cetinske krajine u Sinju.

112. Kamenje, antičko razdoblje. Pronadjen posvetni natpis Cn. Iulia Severa, consula i propretora provincija Sirije i

Palestine, slučajan nalaz iz 1902.g. Danas u Arheološkom muzeju u Splitu.

95. Priorice, prapovijesno razdoblje. Nalazište u pećini, na krševitoj zaravni uz istočnu stranu puta, oko 400 m ispred zaseoka Priorice sj. od Čačijinog doca i Bajagića. U Muzeju Cetinske krajine Sinj čuvaju se prapovijesne posude, dva srpa, kosa i željezna ručica vredrice, slučajni nalazi iz 1981.g.

96. Penića njivice, prapovijesno razdoblje, na međašnjem prostoru između Bajagića i Ruminha. Prapovijesne gomile.

97. Saratlijina gomila, prapovijesno razdoblje. U gomili nađena antička brončana fibula, slučajni nalaz iz 1961.g.

98. Čačijin dolac, nalazište na krševitoj zaravni uz prtinu prema Ruminu, oko 300 m sjeverozapadno od škole, antičko razdoblje. Dobro sačuvani tragovi u dva dijela kolotčina antičke ceste (ukupno sačuvana duljina je oko 180 m). Prof. Ante Milošević donosi podatke prema usmenom priopćenju S. Gunjače.

99. Jurele, nalazište nedaleko od zaseoka Jurele, kasnosrednjovjekovno razdoblje. Prema podacima Stjepana Gunjače iz 1949. g. Nekoliko stećaka. Nema nalaza. Drugi podaci o nalazištu nisu poznati.

GLJEV

100. Gljevačko groblje, ispred današnjeg seoskog groblja, prapovijesno razdoblje. Prapovijesna gomila, na njoj jedan sljemenjak i devet nadgrobnih ploča.

101. Gomila kod brista, prapovijesno razdoblje. Veća kamena gomila, u njoj je bio grob, u grobu pronađen jedan triangularni brončani bodež.

102. Maleševa draga, prapovijesno razdoblje. Nalazište u pećini, uz južni rub prtine na vrhu Maleševe drage neposredno prije vrha uspona na Razorine iznad Gljeva. Nalazi netipične prapovijesne keramike razasute po pećini. Rekognosciranja 1986.g.

103. Maleševa greda, nalazište oko 400 m sjeverno od Smoljine gradine, na hrptu kose zvane Maleševa greda, prapovijesno nalazište. Slična Gomili kod brista, nema nalaza.

104. Razorina, na zapadnoj padini Kamešnice, visoko iznad Gljeva, kota 1170, prapovijesno razdoblje. Gradina. Rekognosciranja 1986. g.

105. Smoljina gradina, kota 543, jugoistočno od zaseoka Smoljo, prapovijesno razdoblje. Gradina s relativno malim četvrtastim platoom. Nalaz kamenog bata u Muzeju Cetinske krajine.

OBROVAC

106. Buljani (Obrovac), nedaleko od kuće Stipana Buljana i zaseoka Živalji u Obrovcu, prapovijesno razdoblje. Pronadene gomile.

107. Efendići, na oranicama zapadno od Efendića kuća prema Cetini u Obrovcu Sinjskom, prapovijesno i antičko razdoblje. Pronadjeni ulomci keramike.

108. Kuća Petra Žanka u Obrovcu, antičko razdoblje. Na kući nekada je bio uzidan nadgrobni natpis nekog Flavija prema podacima F. Bulića prije 1903. g.

109. Podi oko zaseoka Živalji, prapovijesno razdoblje. Pronadeno raštrkano desetak kremenih noževa.

110. Živalji, na međašnjem prostoru između zaseoka Živalji i Baraći, prapovijesno razdoblje. Bilo je nekoliko gomila koje je istraživao prof. Ivan Marović. Nalazi (trokutasti bodeži, keramički ulomci s Litzen ukrasom, kameni pseudobrasard, zlatna žica i jedan mali mač) danas u Arheološkoj zbirci franjevačkog samostana. Naknadno je ukopana ostava od dvanaest željeznih predmeta (četiri tesle, tri dlijeta, kosa, kramp, srp, kelt-sjekira).

Unutar zone stroge zaštite zasebnu cjelinu čine registrirani, preventivno zaštićeni ili evidentirani arheološki lokaliteti (Gardun) na kojima su pronađeni materijalni ostaci ranijih

struktura. Postupak zaštite odnosi se na izradu konzervatorske dokumentacije te konzervaciju i prezentaciju ostataka kulturnog dobra, bez mogućnosti izgradnje.

Članak 124.

Predstavničko tijelo Grada Sinja može pokrenuti postupak zaštite «evidentiranog» dobra ili dobra «unutar zona umjerene zaštite» koja su navedena u Konzervatorskoj dokumentaciji koja čini sastavni dio Prostornog plana uređenja Grada Sinja.

Članak 125.

Uvjeti i mjere zaštite povjesnih naselja i dijelova naselja

Na karti br. 3.1. su ucrteane celine kulturno povjesnih vrijednosti i građevine koje se štite na temelju Zakona o zaštiti kulturnih dobara. Ovom odredbom obuhvaćene su povjesna naselja (čitava ili samo njihovi dijelovi u vidu povjesnih jezgri ili izdvojenih prostornih cjelina): povjesna jezgra Grada Sinja i primarna i sekundarna ruralna naselja.

Za grad Sinj kao evidentirano kulturno dobro predviđa se preventivna zaštita prema Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Unutar zaštićene povjesne jezgre naselja predviđa se A zona zaštite kojom se u potpunosti štiti postojeće građevno tkivo (oblik, izgled, te u većoj mjeri funkcija i sadržaj) i njegova povjesna matrica - ulice i trgovi bez izmjene njihove geometrije, završne obrade i urbane opreme, bez uvodenja novih ulica, te povjesna parcelacija bez mogućnosti spajanja katastarskih čestica. Od općih mjer zaštite i mogućih građevnih zahvata predviđa se održavanje i popravak građevne strukture, te zahvati kao što su rekonstrukcije, adaptacije, preoblikovanja i izvedba faksimila. Za sve zahvate u zaštićenoj zoni potrebni su posebni uvjeti i prethodna suglasnost Konzervatorskog odjela.

Planskim dokumentima niže razine u najvećoj mogućoj mjeri potrebno je zadržati i revitalizirati matricu povjesne jezgre naselja. Planovi trebaju imati Konzervatorske podloge, odnosno osigurano konzervatorsko elaboriranje celine ili pojedinih dijelova u slučaju da za pojedine zahvate u prostoru lokalna uprava ocjeni nepotrebnim izraditi detaljniji postorni plan. Također se propisuje mjera zaštite obvezne izrade detaljnije konzervatorske dokumentacije, kojom će se odrediti - inventarizirati posebno vrijedni prostori i građevine koji se štite kao pojedinačna nepokretna kulturna dobra. Konzervatorska podloga mora provesti valorizaciju svih elemenata prostorne i građevne strukture, te propisati uvjete obnove i uređenja kao i moguće zahvate unutar kontaktnih zona.

Ruralne celine su temelj kulturnog identiteta sinjskog kraja, te sa svojim gradskim središtem čine jedinstvenu cjelinu. Prilikom obnove sela potrebno je očuvati njihovu povjesnu matricu i tradicijski položaj bez širenja građevinskog područja prema plodnim poljima, uz zadržavanje zelenih cezura između pojedinih zaselaka. Kod eventualnog širenja građevinskih zona potrebno je očuvati odnos izgrađenog dijela povjesnih zaselaka s neposrednim agrarnim okolišem i poljoprivrednim površinama (vrtovima) unutar naselja. Predlaže se obnova porušenih kuća tipološkom rekonstrukcijom uz strogo definiranje njihove pravokutne tlocrte dispozicije, katnosti (P i P+1), izgleda krovišta (dvostrešno), te upotrebu tradicijskih detalja (kamen, kameni pragovi oko otvora, drveni zatvori, solari), ali i uz prilagodbu interijera suvremenom načinu života. Ne preporučuje se izmjena strukture i tipologije postojećih objekata radi funkcionalne fuzije u veće prostorne sklopove koje bi mogle dovesti do gubitka prostornog identiteta pojedinih građevina. Ne preporučuju se interpolacije.

Za sekundarna stočarska naselja (planinska gospodarstva) potrebno je predvidjeti revitalizaciju prema konzervatorskim elaboratima. Neizgrađene dijelove koji u posljednje vrijeme nisu znatnije transformirani, ili su korišteni kao zelene površine, potrebno je uređivati kao javne zelene površine s mogućnošću minimalnih intervencija objektima javnog značaja. Uređivanje svih vanjskih ploha objekata unutar povjesnih poljurbanih i ruralnih cjelina mora se temeljiti na korištenju isključivo lokalnih arhitektonskih izraza i građevinskih materijala.

Članak 126.

Za sve građevinske zahvate na građevinama i u prostoru povjesnih jezgri naselja, označenih na kartografskom prikazu i u Popisu kulturnih dobara, u postupku ishodišta lokacijske dozvole treba ishoditi posebne uvjete Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorskog odjela u Splitu. Na povjesnim građevinama koje su nositelji identiteta, tradicijskim kućama, mogući su radovi konzervacije uz očuvanje izvornog izgleda i oblikovanja, kao i neophodni radovi građevinske sanacije. Građevinska dozvola ne može se izdati ukoliko nije udovoljeno posebnim uvjetima.

U povjesnim naseljima, osim obnove i revitalizacije postojeće građevne strukture, eventualna nova izgradnja (interpolacija) svojom unutarnjom organizacijom prostora, komunikacijom s javnim površinama, gabaritima i namjenom mora biti uskladena s postojećim okolnim povjesnim objektima, ne narušavajući siluetu i osnovne vizure te komunikacijske tijekove unutar povjesne jezgre. Ne preporučuje se izmjena strukture i tipologije postojećih objekata radi funkcionalne fuzije u veće prostorne sklopove koje bi mogle dovesti do gubitka prostornog identiteta pojedinih građevina. Uređivanje svih vanjskih ploha objekata unutar povjesnih poljurbanih i ruralnih cjelina mora se temeljiti na korištenju isključivo lokalnih arhitektonskih izraza i građevinskih materijala.

Tradicijske građevine moguće je prilagoditi suvremenim stambenim funkcijama, uz očuvanje njihovog vanjskog izgleda.

Na jednoj građevnoj parceli mogu se dozvoliti dvije stambene zgrade u slučaju da se radi o očuvanju vrijedne tradicijske kuće uz koju se, na parceli u graditeljski skladnoj cjelini sa zatećenim ambijentom, može predvidjeti izgradnja nove kuće. Preporuča se staru kuću sačuvati i obnoviti, te ju koristiti za trajno ili povremeno stanovanje, poslovni prostor ili u turističke svrhe (seoski turizam).

Članak 127.

Povjesne građevine obnavljaju se cijelovito, zajedno s njihovim okolišem (vrtom, perivojem, voćnjakom, dvorištem, pristupom i sl.): Raznim mjerama na razini lokalne zajednice poticati obnovu i održavanje starih, umjesto izgradnje novih kuća; Vlasnici (korisnici) građevina kod kojih su utvrđena spomenička svojstva mogu putem nadležne Uprave za zaštitu kulturne baštine iz državnoga proračuna zatražiti novčanu potporu za održavanje i vrsnu obnovu povjesno vrijednih zgrada.

Članak 128.

Mjere za prostorno uređenje pojedinačnih sakralnih i civilnih povjesnih građevina

Sve povjesne građevine navedene u Popisu i označene prema vrstama na kartografskom prikazu bez obzira na njihov trenutni pravni status zaštite podliježu obvezama Zakona o

zaštiti i očuvanje kulturnih dobara. Kako se osnovna načela zaštite temelje na integralnom sagledavanju spomenika i njegove neposredne okoline, uspostavlja se i zona "zaštite ekspozicije" na prostoru oko pojedinačnog kulturnog dobra u svrhu zadržavanja građevina u okviru njihovog autentičnog okruženja, sprječavanja nove izgradnje u njihovoj neposrednoj blizini, posebno one predimenzioniranih gabarita, neprimjereni materijala i oblikovanja koje mogu zakloniti vizure na kulturno dobro ili s njega na neposredni kontaktni prostor. Ovo se odnosi na povjesne građevine koje se ne nalaze u zoni naselja vrednovanog kao kulturno dobro, te na one koje imaju znatnu ulogu u oblikovanju šireg prostora, odnosno kada ovaj prostor sudjeluje u formiranju slike povijesne vrijednosti (crkve s vertikalom tornja ili preslice, tvrdave i sl.).

Sve građevinske i druge intervencije u zoni navedenog režima zaštite podliježu upravnom postupku, tj. potrebno je na temelju odgovarajuće tehničke dokumentacije kojoj će po potrebi prethoditi konzervatorsko-restauratorski istražni radovi, ishoditi posebne uvjete (u postupku izdavanja lokacijske dozvole) i prethodno odobrenje (u postupku izdavanja građevinske dozvole) nadležnog konzervatorskog odjела. Za svaku pojedinačnu povijesnu građevinu kod koje su utvrđena svojstva kulturnog dobra (prema Popisu kulturnih dobara) kao najmanja granica zaštite utvrđuje se pripadna parcela ili, ako je to posebno istaknuto, njen povijesno vrijedni dio.

Sakralni i civilni kompleksi mogu mijenjati namjenu tek temeljem izvršene konzervacije koja može uključivati metodu anastiloze, restauracije i tipološke rekonstrukcije ukoliko se takve metode potvrde kao poželjne u postizanju integriteta kulturnog dobra.

Članak 129.

Mjere zaštite za prostorno uređenje fortifikacija

Sustav fortifikacija mora se očuvati i održavati u nastojanom obliku, te nisu dozvoljene nikakve intervencije kojima se mijenja svojstvo kulturnog dobra. U posljednje vrijeme se zbog intenzivnog razvoja komunikacija fortifikacije zbog svojeg strateškog položaja ugrađene postavljanjem različitih odašiljača. Pojedinačni dijelovi fortifikacija mogu se, u izuzetnim slučajevima, rekonstruirati po načelu anastiloze (ako je istraženi materijal in situ dovoljan za primjenu navedene metode) ili tipološke rekonstrukcije (ako se temeljem povijesno-prostornih istraživanja može nedvojbeno utvrditi oblik i detalji fortifikacije).

Dijelovi fortifikacija ili fortifikacijskih objekata (kule, bastioni, galerije, cisterne, skladišta) mogu se privesti namjeni (metoda revitalizacije) temeljem gore navedenih metoda rekonstrukcije, ali na način da se novom namjenom ne utječe na svojstvo kulturnog dobra, odnosno da se ne oštećuju izvorni dijelovi konstrukcije fortifikacija. također se određuje da projekti uređenja moraju imati konzervatorski elaborat te da arhitektonski projekti moraju ishoditi konzervatorsku suglasnost.

Članak 130.

Mjere zaštite povijesno memorijalnih područja i obilježja (groblja, spomen obilježja)

Vrijedne ambijentalne cjeline groblja, okružene kamenim zidovima, s očuvanim stariim nadgrobnim spomenicima klesanim u kamenu te zelenilom treba održavati i čuvati u okviru prostorne organizacije i kamene plastike nadgrobnih ploča. Potrebe za širenjem groblja rješavati u zoni manje ekspozicije groblja, uz očuvanje intaktnosti postojećeg. Sve

zahvate koji se odnose na obnovu i rekonstrukciju postojeće strukture groblja, moguće je rješavati uz posebne uvjete, odnosno prethodnu dozvolu Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorskog odjela u Splitu. Preporuča se da se stara likovno kvalitetna spomenička obilježja u slučaju preuredenja grobnica i zamjene novima, pohrane u zasebnom dijelu groblja koji se može urediti kao mali lapidarij.

Članak 131.

Mjere zaštite kultiviranog krajolika

Očuvati tipološki prepoznatljive oblike naselja, tako da se građevinska područja planiraju na način koji će nastaviti povijesnu maticu i karakterističnu sliku naselja. Novu građevnu strukturu - stambena i gospodarska projektirati na načelu uspostave harmoničkog odnosa s tradicionalnim oblicima. To znači da mora sa svojim gabaritom, oblikovnim karakteristikama i upotrebi građevnih materijala uspostaviti harmoničan odnos s postojećim vrijednostima naselja i prostora kao povijesnog kulturnog krajolika. Kod izdavanja uvjeta za izgradnju bilo koje vrste zgrade potrebno je paziti na mikroambijent naselja, tj. novogradnju uskladiti sa zatečenim tlorisnim i visinskim veličinama postojeće zgrade (ili postojećih zgrada) kako bi se ustrojio skladan graditeljsko-ambijentalni sklop.

Kultivirani agrarni krajolik potrebno je očuvati od daljnje izgradnje u najvećoj mogućoj mjeri, te usmjeravati izgradnju objekata interpolacijama unutar izgrađene strukture naselja. Izuzetno se dozvoljava izgradnja pojedinačnih stambeno-gospodarskih cjelina u agrarnom prostoru ruralnih naselja, ali na način da izgradnja ne izmjeni tradicionalne osobitosti šireg prostora (terase, suhozidi, vegetacija). Mjere pošumljavanja u agrarnom krajoliku neautohtonim vrstama dopuštaju se samo u neposrednoj provedbi mjera zaštite od erozije. Također se propisuje mjera zaštite obvezne izrade detaljnije konzervatorske dokumentacije, kojom će se odrediti-inventarizirati posebno vrijedni prostori i građevine koji se štite kao pojedinačna nepokretna kulturna dobra.

Članak 132.

Mjere zaštite arheoloških lokaliteta

Arheološki lokaliteti koji su istraženi ili potencijalni, predstavljaju važan element kulturne baštine, značajan za povijesni i kulturni identitet prostora. Označeni su približnom lokacijom na karti, a samo ih je vrlo malen broj istražen, dokumentiran i prezentiran. Upravo zbog stupnja neistraženosti svrstavaju se u grupu ugroženih i najmanje zaštićenih kulturnih dobara.

Na dosad neistraženim arheološkim lokalitetima potrebno je provesti pokušna arheološka sondiranja, kako bi se mogle odrediti granice zaštite lokaliteta. Na svim rekognosciranim područjima prije građevinskih zahvata izgradnje infrastrukture ili drugih objekata, treba provesti arheološke istražne radove, sondiranja, radi utvrđivanja daljnog postupka. U postupku ishodenja lokacijske dozvole treba obaviti arheološka istraživanja. Ukoliko se prilikom izvođenja zemljanih radova nađe na predmete ili nalaze arheološkog značenja, potrebno je radove odmah obustaviti, a o nalazu obavijestiti najbliži muzej ili Upravu za zaštitu kulturne baštine.

Članak 133.

Mjere zaštite etno zona

Etnozone se uređuju stvaranjem mreže naselja u kojima se planskim pristupom revitaliziraju lokalne tradicije. Unutar prostora etnozona potrebno je usmjeravati izgradnju objekata unutar područja tradicionalne izgradnje ruralnih naselja. Također se propisuje mjera zaštite obvezne izrade detaljnije konzervatorske dokumentacije, kojom će se odrediti-inventarizirati posebno vrijedni prostori i građevine koji se štite kao pojedinačna nepokretna kulturna dobra.

7. POSTUPANJE S OTPADOM

Članak 134.

Cjeloviti sustav gospodarenja otpadom (izdvojeno skupljanje otpada, recikliranje otpada, kompostiranje organskog dijela otpada, termička obrada ostatka organskog otpada iz procesa predobrade i sortiranja otpada te odlaganje ostatka otpada nakon obrade) i potencijalne makrolokacije za građevine u sustavu gospodarenja otpadom određeni su u Prostornom planu Splitsko-dalmatinske županije izvan granica Grada Sinja.

Postojeće odlagalište Kukuzovac je potrebno sanirati te je u sklopu radne zone Kukuzovac potrebno osigurati lokaciju za reciklažno dvorište.

Članak 135.

U cilju neposrednog rješavanja problema zagađenja okoliša od nekontroliranog odlaganja različitih vrsta otpada utvrđuju se slijedeće mjere:

Potrebno je sanirati sva "divlja" odlagališta otpada, posebno građevinskog otpada uz ceste.

Izbegavanje i smanjenje nastajanja otpada te mjere iskorištanja vrijednih osobina otpada, odnosno program odvojenog skupljanja, recikliranje, kompostiranje i dr. potrebito je provoditi prema zakonskoj regulativi

Izdvojeno prikupljanje otpada u naseljima omogućuje se pomoću posuda (spremnika) razmještenim na javnim površinama i na način da se postupno otpad odvaja po vrsti.

8. MJERE SPRIJEČAVANJA NEPOVOLJNA UTJECAJ NA OKOLIŠ

Članak 136.

Na području obuhvata Prostornog plana ne predviđa se razvoj djelatnosti i gradnja građevina što ugrožavaju zdravlje ljudi i štetno djeluju na okoliš.

Članak 137.

Mjere sprječavanja nepovoljnog utjecaja na okoliš su:
Očuvanje i poboljšanje kvaliteta tla:

- ~ u okviru praćenja stanja okoliša (monitoringa) sustavno mjeriti onečišćenja tala na temelju zakonske regulative.
- ~ u okviru Katastra emisija u okoliš voditi očeviđnike za emisije onečišćavajućih tvari u tlu,
- ~ smanjiti emisije onečišćujućih tvari (kontaminaciju teškim plinovima, otpadnim plinovima, komunalnim i industrijskim vodama, radionuklidima i dr.) u tlu na način da izvori emisija djeluju po standardima zaštite okoliša,

- ~ smanjiti unos pesticida u tlo te smanjiti globalni proces humizacije tla,
- ~ opožarene površine čim prije pošumljavati kako bi se smanjio učinak erozije tla,
- ~ izgradnju urbanih cjelina, industrijske objekte, prometnice i sl. planirati na način da se nepovratno izgubi što manje tla,
- ~ uz ceste s velikom količinom prometa uredivati pojaseve zaštitnog zelenila idrvorede primjerene širine te ograničiti proizvodnju poljoprivrednih proizvoda na zemljištu najmanje 20,0 m od ruba kolnika ceste;
- ~ radi zaštite od oborinskih voda potrebno je osigurati vodopropusnost tla na građevnoj čestici i ograničavanjem udjela nepropusnih površina prilikom uredenja javnih otvorenih prostora.

Očuvanje i poboljšanje kvalitete voda

- ~ zaštita svih vodotoka s ciljem očuvanja, odnosno dovodenja u planiranu vrstu vode utvrđene kategorije;
- ~ planiranje i gradnja građevina za odvodnju otpadnih voda i uredaja za pročišćavanje otpadnih voda;
- ~ obvezan predtretman otpadnih voda iz gospodarskih pogona i dovođenje otpadne vode na razinu tzv. gradskih otpadnih voda prije upuštanja u gradski sustav odvodnje otpadnih (fekalnih) voda;
- ~ povećanje kapaciteta prijemnika gradnjom potrebnih vodnih građevina;
- ~ zabrana, odnosno ograničenje ispuštanja opasnih tvari propisanih uredbom o opasnim tvarima u vodama;
- ~ sanacija zatečenog stanja u industriji i odvodnji te sanacija ili uklanjanja izvora onečišćenja;
- ~ sanacija divljih deponija, te kontrolirano odlaganje otpada;
- ~ spriječiti nastajanje onečišćenja na postojećim izvoristima za opskrbu vodom ;
- ~ ugradnja separatora ulja i masti na kanalima oborinske kanalizacije, a po potrebi i taložnika;
- ~ ugradnja finih rešetki ili nekih drugih rješenja na ispuštimi prejevnih voda radi sprječavanja; ispuštanja krupnih suspenzija u more.

Očuvanje čistoće zraka

- ~ stanje zaštite zraka ne smije prelaziti preporučene vrijednosti kakvoće zraka (PV). U cilju toga potrebito je djelovati preventivno kako se zbog građenja i razvijka područja ne bi prekoračile preporučene vrijednosti kakvoće zraka (PV),
- ~ uspostaviti područnu mrežu za praćenje kakvoće zraka. Lokacije odabrati u naseljenom i prometom opterećenom dijelu grada i u blizini industrijskih izvora onečišćenja te uspostaviti odgovarajući informacijski sustav,
- ~ redovito praćenje emisija, vođenje registra izvora emisija s podacima o prostornom smještaju, kapacitetu te vrsti i količini emisija na temelju kojih se vodi Kataloška emisija na gradskoj i županijskoj razini,
- ~ zabrana se proizvodnje tvari koje oštećuju ozonski omotač

Smanjenje prekomjerne buke

- ~ sprečavanje nastajanja buke na način da se planira gradnja građevina, koje mogu predstavljati izvor buke, na mjestima s kojih neće djelovati na sredinu u kojoj ljudi rade i borave,
- ~ za potrebe utvrđivanja i praćenja razine buke potrebno je izraditi karte buke za područje naselja Sinja,
- ~ razina buke uvjetovana prometom smanjit će se optimalizacijom utjecaja prometa na okoliš, razdvajanjem pješačkih i glavnih kolnih prometnih tokova, rješavanjem prometa u mirovanju izgradnjom podzemnih garažnih objekata, izgradnjom zapadnog ulaza u grad, pretvaranje šire gradske zone u pješačku,
- ~ razina buke uzrokovanu radom industrijskih pogona smanjiti će se na način da se industrijski pogoni dislociraju iz centralnog gradskog područja i to na dozvoljenu udaljenost od naseljenih mjeseta sukladno zakonu,
- ~ razina buke uzrokovanu bukom iznad dozvoljenog nivoa radom ugostiteljskih objekata, regulirati će se reguliranjem vremena rada ugostiteljskih objekata sukladno zakonskoj regulativi, primjenom karte buke za određeno područje te inspekcijskim nadzorom.

Zaštita od požara i mjere sklanjanja stanovništva

- ~ urediti i opremiti najmanje tri motričke postaje
- ~ osigurati uvjete za sklanjanje ljudi, materijalnih i drugih dobara. U tu svrhu je neophodno utvrditi zone ugroženosti i to uglavnom za gradsko područje Sinja obzirom da ostala naselja imaju manje od 2000 stanovnika pa za njih nije obvezna gradnja skloništa.

9. MJERE PROVEDBE PLANA

Članak 138.

Provodenje i razrada Prostornog plana odvijat će se kao kontinuirani proces u skladu s ovim odredbama i drugim dokumentima prostornog uređenja koji će se donositi na temelju Prostornog plana te programa mjera za unapređenje stanja u prostoru, koji se donose temeljem Zakona za četverogodišnje razdoblje.

9.1 Obveza izrade prostornih planova

Članak 139.

Obuhvat izrade prostornih planova užih područja prikazan je na grafičkom prilogu br.3.3. u mj. 1:25000.

Članak 140.

Za naselje Sinj, obvezna je izrada **Generalnog urbanističkog plana**. Granica obuhvata Generalnog urbanističkog plana Sinja je prikazana na grafičkom prilogu br.3.3.

Generalnim urbanističkim planom detaljnije se strukturira gradski prostor, određuju uvjeti za razgraničavanje javnih i drugih namjena te ostali uvjeti u skladu sa zakonskim odredbama.

Obveze izrade detaljnih planova uređenja umutar obuhvata Generalnog urbanističkog plana Sinja odredit će se tim planom.

Do donošenja Generalnog urbanističkog plana Sinja moguća je gradnja novih građevina, interpolacija i rekonstrukcija građevina u izgrađenom dijelu građevinskog područja naselja mješovite namjene u skladu s Odredbama ovog plana.

Članak 141.

Izvan obuhvata Generalnog urbanističkog plana Sinja **urbanistički planovi uređenja** obvezni su za:

- ~ pretežno gospodarske zone (I1,I2,I3); Gljev i Obrovac
- ~ športsko rekreacijske zone (R1); Golf uz rijeku Cetinu

Do izrade propisanih urbanističkih planova uređenja nije moguće ishodjenje lokacijskih odnosno građevnih dozvola.

Članak 142.

Za gradnju na posebno osjetljivim područjima i zahvatima koji mogu imati utjecaj na kvalitetu okoliša, predviđeno je provodenje postupka **procjene utjecaja na okoliš** u skladu sa posebnim propisima. Obuhvat potrebne provedbe postupka procjene utjecaja na okoliš prikazan je na grafičkom prilogu br. 3.3.

9.2 Primjena posebnih razvojnih mjera i drugih mjera

Članak 143.

Planom se određuju obvezni uvjeti uređenja građevnih čestica:

- ~ tijekom izvođenja zahvata na građevinskom području izvođač je dužan djelovati na način da u najmanjoj mogućoj mjeri oštećeje prirodu, a po završetku radova dužan je u zoni utjecaja zahvata uspostaviti ili približiti stanje u prirodi onom stanju koje je bilo prije izvođenja zahvata.
- ~ zelenilo I i II kategorije boniteta ne smije se uklanjati

Članak 144.

Prostornim planom su kao posebne razvojne mjere utvrđeni **gradski projekti** kao složene aktivnosti u uređenju prostora od osobitog interesa za Grad u kojima se Grad javlja kao partner (sudionik u realizaciji) - javno privatno partnerstvo a to su:

- ~ Novi centar Sinj
- ~ Rekreacijska zona –golf uz rijeku Cetinu
- ~ Garažno poslovni objekti
- ~ Poduzetnički centri – gospodarske zone

Realizacija gradskih projekata temelji se na detaljnijoj prostorno-planskoj dokumentaciji.

9.3 Rekonstrukcija građevina čija je namjena protivna planiranoj namjeni

Članak 145.

Za građevine što su sagradene u skladu s propisima koji su vrijedili do stupanja na snagu Zakona o prostornom uređenju i u skladu s dokumentima prostornog uređenja, a namjena kojih je protivna namjeni utvrđenoj Prostornim planom može se, do privođenja planiranoj namjeni dopustiti rekonstrukcija za:

- a) stambene građevine u cilju poboljšanja uvjeta stanovanja:
- ~ izmjena ili sanacija krovista, bez promjene vanjskog gabarita

- ~ izmjena ili sanacija drugih konstruktivnih dijelova građevine, bez promjene vanjskog gabarita
- ~ dogradnju sanitarnih prostorija, do 12 m²,
- ~ dogradnju pomoćnih prostorija (kotlovnica, spremište ogrijeva i sl.), do 10 m².
- b) građevine druge namjene (gospodarske, javne, komunalne, prometne):
  - ~ sanacija dotrajalih konstruktivnih dijelova građevine i krovista
  - ~ prenamjena i funkcionalna preinaka građevina
  - ~ dogradnja i zamjena dotrajalih instalacija
  - ~ dogradnja sanitarija, garderoba, spremišta i sl. do najviše 10 m² izgrađenosti za građevine do 100 m² bruto izgrađene površine i do 5% ukupne bruto izgrađene površine za veće građevine

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od objave u Službenom glasniku Grada Sinja.

GRAD SINJ
GRADSKO VIJEĆE
Klasa:350-01/06-01/13
Urbroj: 2175/01-01-06-1
Sinj, 17. ožujka. 2006. godine

PREDSJEDNIK
Miše Varenina, dipl. ing.

Članak 146.

Iznimno, rekonstrukcija postojećih objekata podignutih u zaštitnim koridorima prometnica moguća je isključivo unutar postojećeg gabarita.

Članak 147.

Postojeće građevine (građevine sagrađene na temelju odobrenja za gradnju ili drugog akta kojim se odobrava gradnja ili su sagrađene prije 15.02.1968.) koje imaju legalan status na temelju posebnog propisa sagrađene u zaštitnim koridorima cesta, bujica ili dalekovoda, te u zaštitnim pojasevima cesta zadržati će se u prostoru. Dogradnja i povećanje gabarita takvih građevina nije dozvoljena.

Ostale mjere provedbe plana

Članak 148.

Do donošenja GUP-a Sinja propisanog ovim prostornim planom, primjenjivati će se važeći Generalni urbanistički plan (Službeni glasnik Grada Sinja br. 2/01 - pročišćen tekst) u dijelovima u kojima nije suprotan odredbama ove odluke.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 149.

Važeći dokumenti prostornog uređenja detaljnijeg stupnja razrade (GUP,UPU) kojim je reguliran prostorni razvoj na području Grada Sinja uskladit će se s ovom Odlukom.

Članak 150.

Odredbe iz planova iz stavka 1. ovog članka koje nisu u skladu s ovom Odlukom nisu primjenjive te će se primjenjivati odredbe ove Odluke.

Članak 151.

Danom stupanja na snagu ove odluke ne primjenjuje se Odluka o donošenju Izmjena i dopuna Prostornog plana (bivše) općine Sinj za područje Grada Sinja (Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije br. 2/00)

Prostorni plan izrađen je u pet (5) izvornika ovjerenih pečatom Gradskog vijeća i potpisom predsjednika Gradskog vijeća.

Izvornici Prostornog plana čuvaju se u Dokumentaciji prostora.